

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ТЕМА БРОЈА: За првих шест месеци Србију је посетило скоро милион домаћих и страних туриста а, по последњим подацима, овај узлазни тренд се наставља

ШАНСА У ТУРИЗМУ

Стара планина

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ТЕМА БРОЈА: За првих шест месеци Србију је посетило скоро милион домаћих и страних туриста. А по последњим подацима, овај укупан број се наставља

ПОСРЕДСТВО
021/520017-017
021/520017-018
021/520017-019

ШАНСА У ТУРИЗМУ

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Један млади пар је недавно обавестио своје родитеље и пријатеље да је решен да део одмора проведе у граду суседне нам државе у који се некад доста путовало сасвим другим поводом. Реакција околине, вођена сећањем од пре тридесет али и од пре десетак година, била је очекивана и не сасвим лишена препотенције – са свих страна „пљуштали“ су савети да одаберу неку другу дестинацију јер тамо где су наумили нема бог зна шта да се види ни купи, нити се иде туристички, те је, да се не би разочарали, боље да своје паре и време потроше на неком интересантнијем месту. Млади су ипак урадили како су наумили, а када су се вратили, родитељи и остали добили су оштру критику да су пуни предрасуда, јер – иако поменути град не делује космополитски као Београд, он свакако више није место из њихових сећања, чист је и уређен, атмосфера је ведра и оптимистична, а права сензација су људи – насмејани и љубазни, услужни, пријатни једни према другима, речју, задовољни, или бар тако изгледају. А код нас, закључили су они, сви нервозни, бесни, увек у журби, гурају се у редовима, трубе у саобраћају, свађају по аутобусима.

Није лепа ова слика, али је углавном тачна. Незадовољни људи, љути због нечега што јесте или није било, или због нечега што евентуално хоће или неће да се деси, део су нашег свакодневног окружења. Улице, аутобуси, канцеларије пуне су гневних који се не устручавају да свој бес излију на оне који су им при руци. Има, наравно, довољно оправданих разлога, и много личних, да свако од нас буде незадовољан, као што су бројни и разлози да будемо задовољни, што све зависи од листе приоритета и од нашег погледа на ствари. Не постоји вероватно нико ко некад није имао осећај да му је учињена неправда или да је „заглављен“ у безизлазној ситуацији, али да ли ћемо се само жалити, тражити повод да нешто некоме замеримо и лични неуспех правдати општим хаосом зависи само од нас. Јер, уз све кривице других и стицај околности, највећи део одговорности за сопствени живот је ипак на нама и ништа нам не даје право да тиме оптерећујемо и кињимо друге људе. А позитиван став доноси и позитиван доживљај. Није лако као што звучи, али вреди потрудити се.

Милена Јовановић

И туристичке навике се мењају

Без обзира на то што се сви жалимо на беспарицу, ако је веровати подацима интернет туристичке агенције Путовања инфо, у последњих пет година број људи који путују – на летовање, зимовање или по европским метрополама ипак је порастао. Наиме, према истраживању које је имало за циљ да открије шта се у туризму и навикама путника променило у последњих двадесет година, чак 60 одсто испитаника је одговорило да је највише путовало у периоду од 2007. до данас. Један од разлога за овакав резултат сигурно је и тај што су у истраживању учествовали углавном млади људи од 21 до 30 (40%), и од 31 до 40 година (40%), за које је очекивано да данас путују више него пре 15 или 20 година. Међутим, ни они то не чине без одрицања јер чак 85 одсто испитаника сматра да су цене туристичких аранжмана некада биле далеко приступачније него данас.

Оно што је битно другачије у туристичким навикама данашњих путника јесте да су хотели добили примат над приватним смештајем. Пре петнаест година 40 одсто испитаника је одмор проводило у приватном смештају, а данас тек сваки пети. На одмор се и даље најчешће путује аутомобилом или аутобусом, али не и возом за који се данас опредељује само 2 одсто туриста. Путовање авионом је сада на трећем месту, док је раније заузимало позицију ниже, а број људи који се одлучује за овај вид превоза порастао је за чак 20 процената.

Некадашње најпопуларније дестинације су биле Црна Гора, Грчка и Хрватска, а данас су Грчка, Црна Гора и Египат, односно Турска, и то тим редоследом. Навика да се храна носи на одмор и даље постоји, али је данас практикује само 20 одсто туриста, док се у ресторанима храни 40 одсто испитаника, а за опцију „пун пансион“ одлучује се сваки трећи.

Путовања су се некад и бирала другачије, а најчешће тако што би се туристи упутили ка жељеној дестинацији и смештај пронашли на лицу места. Неки су смештај резервисали унапред телефоном, а свега 30 одсто је ишло преко туристичких агенција. Данас су се ствари знатно промениле – највећи број испитаника је рекао да свој одмор организује путем интернета, а тек једна од двадесет особа креће на пут без претходне резервације.

М. Ј.

ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ У ПЕНЗИЈСКОМ ОСИГУРАЊУ

Различити услови за старе и нове осигуранике

Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ступио је на снагу 1. јануара ове године. Овим законом прописани су нови услови за стицање својства осигураника пољопривредника, али је и повучена разлика између осигураника који су то својство стекли до 31. 12. 2010. и нових осигураника. О новинама у Закону и разликама између оних који су били у пољопривредном осигурању пре доношења измена и допуна и нових осигураника пољопривредника, причали смо са Жељком Симићем, начелником у Сектору за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања Фонда ПИО.

– Они који нису били пријављени као пољопривредници до 31. 12. 2010 – објашњава Жељко Симић – биће обавезно осигурани по овом основу, према изменама и допунама од 1. 1. 2011, и то, ако су млађи од 50 година, када су у питању мушкарци, односно од 45 година ако су жене, а да при томе газдинство, тј. пољопривредно домаћинство не може имати мање од пола хектара пољопривредног земљишта уколико се баве земљорадњом (обрађују земљу), док за бављење сточарством, повртарством, виноградарством, узгојем рибе, печурака, пужева, пчела... земљиште или грађевинска целина на којој се обављају ове делатности може бити и мања.

Овим изменама и допунама прави се разлика између особа које су биле пријављене на пољопривредно осигурање до 31. 12. 2010. године и нових осигураника.

– Затечени осигураници пољопривредници остају обавезно осигурани без обзира на величину земљишта, врсту пољопривредне делатности којом се баве и без обзира на године живота. Дакле, пољопривредни осигураници који су тај статус стекли пре 31. 12. 2010. остају и надаље у осигурању, без обзира на нове услове, све до стицања услова за пензију или осигурања по другом основу. У пољопривредним домаћинствима и газдинствима где је до 31. 12. 2010. било осигурано више чланова, осигураници могу изаћи из осигурања, али само у периоду од доношења Закона о ПИО 2003. године до момента ступања на снагу најновијих изме-

Жељко Симић

на и допуна. С обзиром на то да су ти чланови домаћинстава или газдинстава 31. 12. 2010. имали статус осигураника, они ће бити поново уведени у осигурање од 1. 1. 2011. године. На овај начин постоји могућност да им у периоду од 2003. године до краја 2010. године мирује осигурање, а тиме и пореско задужење по основу доприноса за ПИО – појашњава Жељко Симић.

По речима нашег саговорника, важно је нагласити да се од 1. 1. 2011. не уведе у обавезно осигурање сви чланови домаћинства или газдинства, већ да у осигурању мора бити једна особа, један члан или носилац газдинства, тј. домаћинства.

Други чланови газдинстава или домаћинстава се осигуравају уколико постоје докази да се баве пољопривредном делатношћу и да по том основу остварују приход најмање у висини најниже основице прописане за пољопривреднике у тој години. За ову годину најнижа основица за пољопривредне осигуранике износи 210.852 динара. То значи да друга лица која живе и раде у пољопривредном домаћинству или газдинству морају ове године најмање толико да зараде бавећи се пољопривредом да би могла да буду уведена у обавезно осигурање.

– Треба рећи и то да се пољопривредници који до краја прошле године нису имали утврђено својство осигураника, а 1. 1. 2011. године имају више од 50, односно 45 година живота, могу осигурати на свој захтев од дана почетка бављења пољопривредом. Датум почетка може бити пре или после 1. 1. 2011, али је неопходно нагласити да се својство осигураника на овај начин може утврдити најраније од 1. 1. 1997. године и да, наравно, треба платити и доприносе за тај период – каже Жељко Симић.

Сви они који су се бавили самосталном делатношћу или су били запослени, а којима статус осигураника по том основу престане после 1. 1. 2011. године, према изменама и допунама биће обавезно осигурани као пољопривредници под условом да живе и баве се пољопривредном делатношћу у домаћинству или газдинству где ни један члан није већ у осигурању, и то без обзира на године старости. За ову категорију осигураника, дакле, не важе старосне границе од 50, односно 45 година живота.

Наш саговорник наглашава да, као и до сада, пољопривредници имају право на мировање осигурања под истим условима као и раније. То значи да се мировање пољопривредног стажа уз захтев, а без подношења доказа, може остварити за период 1996–2003. година, а за период 2003. и касније уз подношење доказа о проглашењу елементарне непогоде, због болести или порођаја. За период мировања стажа не плаћају се доприноси за пензијско и инвалидско осигурање.

– Законом о изменама и допунама Закона о ПИО, Фонду је омогућено да, уколико надлежне службе не уведу пољопривреднике у обавезно осигурање у законском року, то сам учини по службеној дужности. Такође, Фонд има право и да сачини пријаву података за утврђивање стажа осигурања, зараде, накнаде зараде, односно основице осигурања и висине уплаћеног доприноса, образаца М-4, на основу уверења пореске управе о плаћеним доприносима – каже Жељко Симић, начелник у Сектору за остваривање права из ПИО.

Александра Станков Мијатовић

ПРЕДСТАВНИЦИ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА НЕМАЧКЕ И СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

Дани разговора у септембру

Српско-немачки дани разговора заказани су за 20. и 21. септембар ове године, па се у оквиру стручне службе Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, као домаћина, већ увелико одвијају припреме у циљу њихове добре организације и несметаног одржавања.

Наиме, у току ових саветодавних дана, стручњаци – саветодавци запослени код немачког носиоца пензијског осигурања (Deutsche Rentenversicherung) ће, са колегама из Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, пружати бесплатну правну помоћ лицима која остварују права из овог осигурања применом међународног уговора у области социјалног осигурања закљученог између наше земље и Немачке. Сви осигураници који имају периоде осигурања навршене у две државе, као и корисници који су већ остварили неко право по том основу, уколико се пријаве и дођу, могу да добију све неопходне информације и правне савете у вези са својим предметима, односно правима.

Саветовање ће бити организовано у згради Фонда ПИО на Новом Београду, Булевар уметности 10, а у циљу доследног поштовања принципа заштите података о личности биће обезбеђено да свака странка разговор са саветодавцима (једним немачким и једним српским) обавља у засебној канцеларији, наравно уз помоћ преводиоца.

Одржавање српско-немачких саветодавних дана је оглашено, са свим појединостима, путем двојезичних плаката који су истакнути на видном месту (у шалтер салама) свих организационих јединица Фонда – дирекцијама, филијалама, службама филијала и испоставама на територији Србије, као и путем вести – инфор-

мације која се налази на званичним сајтовима Фонда и Завода за социјално осигурање. Такође, у дневним новинама „Политика“ и „Вечерње новости“ је објављен оглас са наведеним местом (адресом) и временом одржавања ових разговора, као и са бројевима телефона путем којих се термини могу заказати. У току су и друге активности у вези са медијским оглашавањем дана разговора (штампа,

добију потребну правну помоћ, односно да поставе питања у вези са својим правима.

Пријављивање заинтересованих је увелико у току, а по већ устаљеној пракси приликом заказивања термина грађани дају своје податке – име и презиме, јединствени матични број, наводе разлог због којег желе да учествују на саветовању, односно питање које им је спорно

сно информације о кретању, тј. фази у којој се поступак одлучивања тренутно налази.

Свакако се може очекивати изузетно интересовање за ове разговоре имајући у виду чињеницу да велики број осигураника који живе у Србији, односно Немачкој, има периоде осигурања навршене на територији друге државе уговорнице, као и да је знатан број корисника остварио право на пензију или неко друго право из области пензијског и инвалидског осигурања код српског, односно немачког носиоца осигурања применом одредаба билатералног споразума, при чему један део њих има неких недоумица или питања у вези са остваривањем или коришћењем ових права.

Искуства из претходног периода (немачко-српски дани разговора у Минхену, марта ове године, дани разговора одржани са аустријском страном, октобра 2010. у Бечу и априла ове године у Београду, као и са Хрватском, у Загребу, у мају ове године) говоре да је одржавање саветодавних дана врло значајно и корисно са аспекта убрзања поступка остваривања права, разрешавања спорних питања и боље информисаности грађана када се ради о њиховим правима из пензијског и инвалидског осигурања.

У складу са договором који је постигнут са немачком страном, по окончању радног дела саветовања, 22. септембра 2011. године, одржаће се састанак представника Завода за социјално осигурање, Фонда ПИО и Deutsche Rentenversicherung на коме ће се извршити евалуација дана разговора одржаних у Минхену и Београду и проценити њихова успешност и оправданост даљег одржавања, уз договарање њихових будућих термина.

Александра Банић,
саветник директора
Фонда ПИО

SRBIJA / SERBIEN   **NEMAČKA / DEUTSCHLAND**

Međunarodni savetodavni dani
Ako ste zaposleni ili ste bili zaposleni u Srbiji ili Nemačkoj

Internationale Beratungstage
Sie sind oder waren in Serbien oder Deutschland tätig

Stručnjaci nosilaca socijalnog osiguranja Vas savetuju.   Experten der Sozialversicherungsträger beraten Sie.

Mesto / Termin   Ort / Termin

BEOGRAD
Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje
Bulevar umetnosti 10, 11070 Beograd

20. i 21. septembar 2011. godine

Utorak, od 9.00 do 17.00 časova   Dienstag, von 9.00 bis 17.00 Uhr
Sreda, od 9.00 do 17.00 časova   Mittwoch, von 9.00 bis 17.00 Uhr

Zakazivanje termina: Terminvereinbarung:

☎ (011) 2017 419   ☎ (011) 2017 437

Molimo Vas da ne zaboravite da donesete Vaše dokumente o osiguranju i Vašu ličnu kartu ili pasos.   Vergessen Sie bitte Ihre Versicherungsunterlagen und Ihren Personalausweis oder Reisepass nicht.

REPUBLIČKI FOND ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE   **Deutsche Rentenversicherung**

телевизија) и то не само на подручју Београда, већ и на локалном нивоу. Циљ је, свакако, да се што већи број грађана одазове, односно укључи у саветовање и искористи ову јединствену прилику да, у непосредном кон-

итд. На тај начин је омогућена квалитетна припрема саветовања, односно да запослени у стручној служби Фонда благовремено, непосредним увидом у конкретне предмете, припреме одговоре на питања, одно-

сно и Београду и проценити њихова успешност и оправданост даљег одржавања, уз договарање њихових будућих термина.

Фонд ПИО и у Алибунару

Отварањем испоставе Филијале Панчево Републичког фонда ПИО у Алибунару, 7. јула ове године, Фонд је и у овом региону остварио свој стратешки циљ – да буде бржи, ефикаснији и да на најнепосреднији начин приближи своје услуге корисницима. Сада и око 23.000 становника ове општине, који живе у десет насеља и Алибунару, имају прилику да лакше и за њих јефтиније остварују права из пензијско-инвалидског осигурања, пошто више не морају ради тога да путују до тридесетак километара удаљеног Панчева.

Фонд ПИО је успео да изађе у сусрет потребама грађана ове јужнобанатске општине пре свега захваљујући залагању општинске власти, као и руководства Покрајинског и Републичког фонда. Наиме, према речима Саше Дрчелић, директорке Филијале Панчево, Општина је бесплатно уступила пословне просторије у својој згради, а Фонд ће покривати текуће трошкове. Републички и Покрајински фонд обезбедили су потребну компјутерску опрему и канцеларијски намештај и, наравно, квалификоване раднике за несметан рад нове испоставе. Компјутерска опрема је повезана са централним рачунаром у Новом Саду, тако да су сви подаци из базе података Фонда на располагању и за посленима у Алибунару, а и све остало засад функционише у најбољем реду.

– Посла и странака има доста. Одличну сарадњу смо остварили са колегама из општинске администрације који нам често уступе на коришћење свој фотокопир апарат, када нам је то потребно ради ефикаснијег обављања посла. Грађани су нам се досад углавном обраћали са захтевима за издавање листинга о оствареном стажу осигурања, као и са захтевима за остваривање права на пензију. Већину посла успешно обављамо у испостави, али када

Директорка Саша Дрчелић прима странке

је у питању неки компликованији предмет, потребну помоћ нам пружају колеге из Филијале или овде примимо захтев, па га након тога носимо на даљу обраду колегама у Панчево. Задовољна сам условима рада у новој канцеларији, као и сарадњом са грађанима општине Алибунар – пренела нам је прве утиске о раду у испостави Маријана Букур, виши референт за послове матичне евиденције, која сада ради у Алибунару.

С друге стране, Милан Агаришан, запослен у општинској управи, каже да је веома добро што је Фонд отворио испоставу у овом месту јер је старијим људима из њихове општине доста тешко падало да путују у Панчево, а сада уштеде и на трошковима превоза.

– Све похвале за раднике из Фонда ПИО. Раде брзо и веома квалитетно, а очекујем да ће и надаље тако пословати, посебно јер сам приметно да је и директорка Филијале Панчево већ у неколико наврата боравила и радила овде – каже Агаришан.

У овој причи треба поменути и Ференца Коса, представника за штампу општине Алибунар, сигурно једног од заслужних за велике гужве испред канцеларије Фонда ПИО, пошто је благовремено информисао све локалне и друге медије о почетку рада нове испоставе.

Према речима Весне Величков, координатора матичне евиденције у Филијали Панчево, радно време испоставе је од 8 до 14 часова, сваког уторка и четвртка. Грађани сада у Алибунару могу да предају захтеве за остваривање свих права из ПИО, или да добију листинг са подацима о регулисаном стажу на територији Војводине или целе Србије. Могу се информисати о уплаћеним доприносима, поднети захтев за издавање пин кода, преузети све врсте потврда, речимо о висини пензије, или да не примају пензију (за потребе центра за социјални рад), затим потврде које су им потребне за остваривање права на здравствену заштиту код РЗЗО, и код осталих институција у општини, као и оне за остваривању права на основу бављења пољопривредом (лицитације за закуп пољопривредног земљишта) итд. Радиће се и пријаве и одјаве на осигурање, моћи ће да се добију информације из делокруга исплате пензија, а сваког четвртка са странкама ће радити и дипломирани правник.

Једом месечно директорка Саша Дрчелић обилази све испоставе панчевачке филијале, како би показала да ова филијала придаје подједнак значај захтевима и потребама грађана из свих општина које покрива, а често и сама непосредно ради са корисницима услуга.

Мирослав Мектеровић

ИЗВРШНИ ОДБОР УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА НИША

Јовану Кркобабићу највише признање

Председнику Савеза пензионера Србије и потпредседнику Владе Србије, др Јовану Кркобабићу, биће додељено највише признање нишких пензионера, установљено поводом 65 година постојања и рада ове организације. То је једногласна одлука чланова Извршног одбора Удружења пензионера Ниша, донета на седници одржаној 3. августа. Јовану Кркобабићу признање ће бити уручено 10. октобра ове године на свечаности која ће у овом граду бити уприличена поводом лепог јубилеја – 65-годишњице формирања пензионерске организације.

Предлог за доделу значајног признања првом човеку српских пензионера потекао је од председника нишког Удружења, Мирољуба Станковића, а свих 19 чланова Извршног одбора га је подржало дуготрајним аплаузом.

На истој седници је одлучено да признање добије и Ђуро Перић, потпредседник Савеза пензионера Србије и први човек пензионера Београда.

С. Н.

У Нишу отворена сигурна кућа

Ниш је крајем августа добио прву регионалну сигурну кућу, у којој ће жртве насиља у породици имати на располагању десет соба за смештај и дневни боравак са потпуно опремљеним кухињама и купатилима. Сигурну кућу је, у присуству представника локалне самоуправе које је предводио градоначелник Милош Симоновић и бројних гостију, отворио министар рада и социјалне политике у Влади Републике Србије, Радим Љајић.

Први станари сигурне куће су 11 жена са осморо деце које су до сада боравиле у прихватилишту за жене и децу жртве насиља. У овој установи ће, како каже градски већник Душица Давидовић, ресорно задужена за социјална питања Нишлија, моћи да се смести 25 жена са децом, а у случају потребе капацитети се могу и повећати.

Изградњу и опремање сигурне куће, осим Министарства рада и социјалне политике, помогле су бројне приватне компаније и невладине организације „Љуби ближњег свога“.

Пензије више од 1. октобра

Потпредседник Владе Србије, др Јован Кркобабић, и представници Међународног монетарног фонда, које је предводио Алберт Јегер, закључили су да у овом тренутку нема потребе за изменама пензијског система и да ће његово даље побољшање бити задатак наредне владе и парламента.

– Констатовано је да се пензијски систем, или његове измене, морају ослањати пре свега на убрзано запошљавање како би се поправио однос оних који доприносе у пензијски фонд и оних који тај фонд користе, као и на доследну и ефикасну фискалну политику, на чему ММФ овај пут посебно инсистира. А свака промена у дужини стажа или годинама живота за пензионисање у будућим решењима пензијског система није питање које се мери годинама, већ које би се евентуално усаглашавало деценијама – навео је Јован Кркобабић.

Потпредседник Владе Србије је казао и да пензионери не треба да брину да ли ће бити испоштована фискална правила по којима ће усклађивање пензија са растом инфлације и бруто домаћим производом бити реализовано 1. октобра ове године. По његовим речима, пензије и плате у јавном сектору повећаће се за збир износа инфлације у последњих шест месеци и половине раста БДП из претходне године.

Крагујевац: лакше до личних докумената

Полицијска управа у Крагујевцу однедавно има знатно боље услове за рад када је реч о Одељењу за управне послове, односно за израду и издавање личних докумената, путних и саобраћајних исправа. За те послове локална самоуправа уступила је Полицијској управи Крагујевац на коришћење објекат у улици Првослава Стојановића број 10, у насељу Ердоглија.

Проширењем ове службе грађани ће много лакше и брже остваривати своја права, а запослени ће посао обављати у квалитетнијим условима него до сада. У новом простору у почетку ће се само издавати документа, а ускоро ће грађани на том пункту моћи и да подносе захтеве за личне карте, пасоше и регистрацију возила, што ће значајно утицати на смањење гужви и редова у седишту Полицијске управе Крагујевац.

Поред тога што је уступио простор, град Крагујевац је издвојио и два милиона динара за набавку неопходне рачунарске опреме, опремање четири фото бокса и набавку канцеларијског намештаја.

Поклон пакети бебама из Беле Цркве

Град Београд ће, у оквиру акције „Београдски беби клуб“, поклонити пригодне пакете родитељима из општине Бела Црква који

добију принову у наредних годину дана. У беби пакету се налазе ствари које су мами и детету потребне у првим данима, а њихова појединачна вредност је око 12.000 динара. Део пакета је већ испоручен Белој Цркви, тако да ће родитељи моћи да их преузму у општинским просторијама приликом пријављивања новорођенчади.

Општина Бела Црква је саопштила да је реализација акције „Београдски беби клуб“ наставак успешне сарадње са Београдом.

Вратимо Нови Сад бициклистима

По узору на развијене европске градове, и Нови Сад, од јула месеца, нуди својим грађанима могућност да изнајме бицикл на неколико сати или на цео дан. На две од планираних пет локација, код СПЕНС-а и купалишта Шtrand, шепури се 125 лепотана, спремних да провезу „свог бицикlistу“ кроз град у коме се са сваком новом саобраћајницом граде нове и уређују старе бицикlistичке стазе.

Тако је Нови Сад постао први град на Балкану са организованом мрежом за изнајмљивање двоточкаша, а идеја о повратку Новог Сада бицикlistима, као још једном кораку ка чистијој животној средини и здравијим људима, речју – одговорна еколошка политика, убраја се међу важније задатке градске власти.

Просечна јулска плата

Просечна нето зарада исплаћена у јулу ове године у Србији износила је 39.127 динара, што је у односу на просечну нето зараду исплаћену у јуну номинално ниже за пола процента, а реално је на истом нивоу.

Просечна бруто зарада у јулу месецу ове године била је 54.164 динара. У поређењу са јунском бруто зарадом то је номинално ниже за 0,8 одсто, а реално за 0,3 процента.

Просечна нето зарада исплаћена у периоду јануар–јул ове године у поређењу са просечном нето зарадом у истом периоду лане номинално је била виша за 11, а реално нижа за 1,8 одсто.

Паметне карте за превоз већ у продаји

Београђани од 29. августа могу да купе нове електронске „смарт карте“ (паметне карте) за градски превоз, а њихова употреба у возилима ГСП-а, Ласте, Беовоза и приватних превозника почеће до краја године.

По речима градског менаџера, Александра Бјелића, тарифни систем у јавном градском превозу остаће исти и сигурно је да се цене неће мењати шест месеци након увођења новог система.

У том новом систему постојаће персонализоване бесконтактне електронске карте, попут садашњих маркица, које ће садржати име и фотографију корисника, и неперсонализоване електронске карте које неће важити на име већ за одређени број вожњи. У продаји ће бити и папирна бесконтактна „смарт карта“, намењена за повремени кориснике јавног превоза, али и појединачна папирна карта за једну вожњу која ће се продавати искључиво код возача.

Вађење персонализованих и неперсонализованих карата коштаће 250 динара, колико сада кошта вађење повластице, док ће издавање саме папирне „смарт карте“ коштати 40 динара, а путници ће на њу моћи да уплате максимално 500 динара за вожњу.

Све три наведене врсте карата важиће три године, а мрежа продаје ће бити проширена – персонализоване карте издаваће се и допуњавати на 24 места, међу којима су нека од досадашњих продајних места ГСП-а и Ласте, али и продавнице Темпа на Вилиним водама и Аутопуту и филијале МТС-а и Ерсте банке. Допуна и издавање неперсонализованих електронских карата и папирних електронских карата биће доступна на 800 места широм Београда.

Нове карте читаваће се на „валидаторима“ који се тренутно уграђују у сва возила и служе за контролу и наплату бесконтактних картица.

Исплата пензија

Исплата другог дела јулских примања за пензионере из категорије запослених почела је 25. августа.

Бившим пољопривредницима други део јулских примања исплаћен је 20. августа, а пензионери самосталних делатности ће целе августовске пензије примити 2. септембра.

Род пшенице задовољавајући

Овогодишњи род пшенице у Војводини од око 1.248.858 тона знатно је већи у односу на прошлу годину, и то за 344.548 тона, или 27,6 одсто. Просечан принос пшенице од 5,14 тона по хектару највиши је остварен просечан принос ове житарице у последњих десет

година у Покрајини, а пшеница је најбоље родила у Старој Пазови, Бачкој Тополи и Суботици (преко шест тона по хектару).

Пошто је, према подацима о годишњем билансу, потреба за хлебним житом у Србији, по различитим наменама, од 1.100.000 до 1.200.000 тона, то значи да ће овогодишња производња пшенице на нивоу државе задовољити домаће потребе и исхрани становништва. Стога је Влада Војводине предложила Влади Србије да се откуп пшенице унапреди тако што ће се род вредновати на основу технолошког квалитета зрна.

Завршене Госпојинске свечаности

Свечаном академијом у порти Саборног храма у Крагујевцу завршене су овогодишње Великогоспојинске свечаности. Током седам дана, колико је трајало обележавање славе Саборног храма, Епархија шумадијска и град Крагујевац заједнички су организовали разноврсне програме у част пресвете Богородице.

Свечана академија почела је молитвом и беседом његовог преосвећенства епископа шумадијског господина Јована. Октет Саборног храма „Свети Роман Мелод“ извео је химну Богородици у славу, а у програму су учествовали и глумци крагујевачког Књажевско-српског театра Саша Пилиповић, Небојша Дугалић и Мирко Бабић. Чуло се и завештање Стефана Немање о језику, речи мудрог владике Николаја. Звуке и игре Шумадије донели су ансамбл „Смиље“ и уметник на фрули Бора Дугић.

У црквеној порти је отворена и изложба фотографија манастира Хиландар, аутора Мише Бранковића, а књижевници Матија Бећковић и Слободан Ракитић учествовали су на шумадијском књижевном сабиралишту, одржаном у Владичанском двору.

КАКО ПОБОЉШАТИ ТУРИСТИЧКУ ПОНУДУ СРБИЈЕ

Плава и зелена трансверзала

Туристичка сезона је ушла у своју другу половину и, судећи по досадашњим резултатима, биће успешнија од прошлогодишње. Од јануара до краја јуна Србију је посетило укупно 983.628 домаћих и страних туриста, што је пораст од осам одсто у односу на исти период прошле године. По речима Љиљане Черовић из Туристичке организације Србије, из месеца у месец бележен је раст туристичког промета, и броја ноћења и долазака, а сви подаци показују да је узлазни тренд још интензивније настављен у жеку летње сезоне.

Број странаца који долазе у Србију годинама расте, за првих шест месеци било их је укупно 338.174, што је, у односу на лане, повећање за 16 одсто у доласцима и за 18 одсто у броју ноћења. Станцима је и даље омиљена дестинација Београд, али је све популарнији и Нови Сад, а Љиљана Черовић каже да постоји интересовање за целу Србију, посебно за планинске центре као што су Копаоник и Златибор, и бање које се већ годинама прилагођавају условима и тражњи туриста, односно уводе и додатне садржаје.

– Приметно је и повећање домаћих гостију, који су у првих шест месеци ове године остварили 2.452.089 ноћења на различитим дестинацијама у земљи, што је за десет одсто више него у истом периоду прошле године. Бање посебно ове године бележе рекордан број посета. Врњачку Бању је у јулу посетило више од 30.000 гостију са 100.000 остварених ноћења – каже представница ТОС-а.

Београд – и туристичка престоница

Гости са разлогом Београд препознају као зону забаве, град са изузетно квалитетним ноћним животом, у коме се после доброг провода, око 3-4 сата ујутру, иде на роштиљ или бурек. Међутим, главни град је постао и озбиљна туристичка престоница, која поред 2.000 ресторана, кафића и клубова и више од 250 сплавова, има 50 хотела (пет са пет звездица и 20 хотела са четири звездице) и око 60 хостела.

Више од половине укупног броја страних туриста долази у престоницу, и то су углавном млади људи жељни да се добро забаве у граду у коме, за разлику од остатка Европе, не постоји дан у недељи када нема прилике за ноћни провод, и то за све животне и музичке стилове и за сваки расположиви буџет.

На кафи у конаку

Све више је, међутим, и туриста других генерација, и то из скоро свих европских држава – поред гостију из земаља бивше Југославије, знатан бој стиже из Немачке, Пољске, Грчке, Италије, Скандинавије, а највећи пораст бележе Белгијанци захваљујући доброј презентацији Београда на сајму туризма у Бриселу. За све њих Туристичка ор-

ганизације Београда је припремила понуду која је, чини се, најкомплетнија до сада. По речима Јанка Вукотића, ТОБ промовише топ 10 атракција које гости Београда морају да посете, а међу којима су: Београдска тврђава, храм Светог Саве, Скадарлија, Ада Циганлија, стари Земун, дворови, Авала... Поред уобичајених разгледања Београда, ТОБ у понуди има и шетњу кроз антички Сингидунум, разгледање града трамвајем, Београд кроз музеје, али и „Ракијску туру“ и перформанс „На кафи код кнегиње Љубице“.

Знатан број туриста у главни град, али и у неке друге градове Србије (Нови Сад, Кладово, Доњи Милановац) већ годинама стиже и великим путничким бродовима који језде Дунавом. У Луци Београд кажу да до краја сезоне очекују пристајање више од 400 бродова са 50.000 туриста.

Просечно задржавање бродова у Београду је око 15 сати, а најбројнији гости су из Немачке, САД, Велике Британије. Михаило Томић из „Оскар турса“, једне од неколико агенција које се старају о томе да туристима са крузера дан у престоници буде пријатан и испуњен занимљивим садржајима, каже да се, поред разгледања града и различитих излета, често организују и наступи фолклорних друштава за које увек постоји велико интересовање.

– Овакве посете су стандардне већ годинама али се у последње време осећа криза и у земљама из којих ови туристи најчешће долазе. Они на бродовима имају све обезбе-

Туризам повезује културе

Овогодишња прослава Светског дана туризма одвијаће се под мотом „Туризам – повезивање култура“, у вери да су такви контакти људи из различитих окружења основ за толеранцију, те да на тај начин туризам може да допринесе борби за мир у свету. Туризам тако допринеси и глобалној солидарности, јер у време економске несигурности пружа могућност унапређења социјално-економског положаја и смањења разлика у свету. Светски дан туризма обележава се 27. септембра, а централна прослава ће се ове године одржати у Асуану, у Египту.

ђено па не троше много, у просеку 10 долара, и то углавном за сувенире – каже Томић.

Ипак, ако сваки туриста са крузера потроши у просеку по 10 долара, уз износ који бродови остављају по основу такси, то је

сасвим леп приход за град који годишње може да премаши пола милиона долара.

Добра храна, природа и гостопримство

Доброј попуњености смештајних капацитета и ове године највише су допринели Егзит, Сабор у Гучи и Бир фест, али и сеоски пејзажи постају све интересантнији и популарнији.

Стратегијом развоја туризма у Србији сеоски туризам се третира као приоритетан у оквиру оних видова туризма који су везани за посебна интересовања, а нарочито се потенцира развој еко туристичких села на брдско-планинским подручјима која нуде здраву средину, еколошку храну и угодан амбијент, активан одмор у природи, али и етнографске и друге културно-историјске вредности. Села са чистим ваздухом и водом, здравом храном и гостопримством најважнији су предуслов за развој оваквог вида туризма, а Србија са својим географским положајем, климом и другим природним ресурсима има изузетне предиспозиције.

„У Србији се човек одмах осети врло пријатно. Није могуће ући у кућу, а камоли боравити код некога, а да се не пробају специјалитети: шумска јагоде, сува говедина, гибаница, сок од бресака, пита од зеља, поврће из баште... и наравно ракија! На почетку се откине парче погаче, умочи се у со и тако поједе. Добродошли!“ Ово је само једна од импресија страних туриста која показује да потенцијали за развој ове гране постоје. Сеоски туризам може да има кључну улогу у руралној економији, смањењу незапослености, заштити и унапређењу природних и културних ресурса и оживљавању села али, као и обично, све зависи од финансијских средстава неопходних да би се спровели одређени пројекти.

Развијеније сеоске дестинације налазе се у Војводини, централној и западној Србији, а велики потенцијал чине оне у Подунављу и источној Србији. Ако би тек 10 одсто сеоских домаћинстава одлучило да се бави туризмом, процене су да би то Србији донело 1,6 милијарди евра само од ноћења и исхране. Организација Уједињених нација

за храну и пољопривреду (FAO), Светска туристичка организација УН (UNWTO), Фонд Уједињених нација за децу (УНИЦЕФ) и Програм УН за развој (UNDP) недавно су објавили позив за достављање предлога пројекта на тематске целине: развој туристичких дестинација кроз унапређивање квалитета услуга и објеката; јачање конкурентности и развијање партнерстава у понуди руралног туризма; диверсификација руралне економије кроз туризам и образовни туризам заснован на концепцији активног учења, и то у четири региона – централној Србији, доњем Подунављу, јужном Банату и источној Србији. Крајњи рок за подношење ових пријава је 26. септембар ове године.

Иако туристичка политика доскора није сматрана важном, она данас представља полазну тачку сваког развојног процеса. Србија је већ почела да прави добре кораке у афирмацији своје туристичке понуде, али без озбиљних улагања неће бити ни озбиљних резултата.

Миlena Јовановић

Путем римских императора

Повезујући вековима Запад и Исток, Србија је место на коме се сусрећу и преплићу цивилизације, културе и рељефи. Зато има идеја да, као део туристичке понуде, брендирамо и наше неискоришћене археолошке локалитете. Многи археолози верују да највећи потенцијали леже у Сирмијуму, Сингидунуму, Виминацијуму, Феликс

Ромулијани у Гамзиграду, Јустинијани Прима крај Лебана, Наисусу, као и на локалитетима на Ђердапу. Тура би се звала „Пут римских императора“ и била би дуга 600 километара. У сарадњи са Министарством просвете и науке, Виминацијум има пројекат према Европској инвестиционој банци, чији је циљ да доведе 300.000 страних посетилаца на ову туру. Пројекат вредан 13 милиона евра предвиђа да се направи холограм Трајановог моста на Дунаву, да се изгради приступни пут до Траја-

нове табле, а планира се и покривање локалитета Шаркамен и Медијане, да би туристи видели њихове мозаике. Посетиоци би пили римска вина, јели римску храну, дочекивали би их обучени водичи и сваког дана би мењали место боравка, а предвиђен је и почетак изградње 100 римских пансиона, који би се налазили на сваких пет до десет километара руте. Држава засад није изразила интересовање за учешће у овом пројекту.

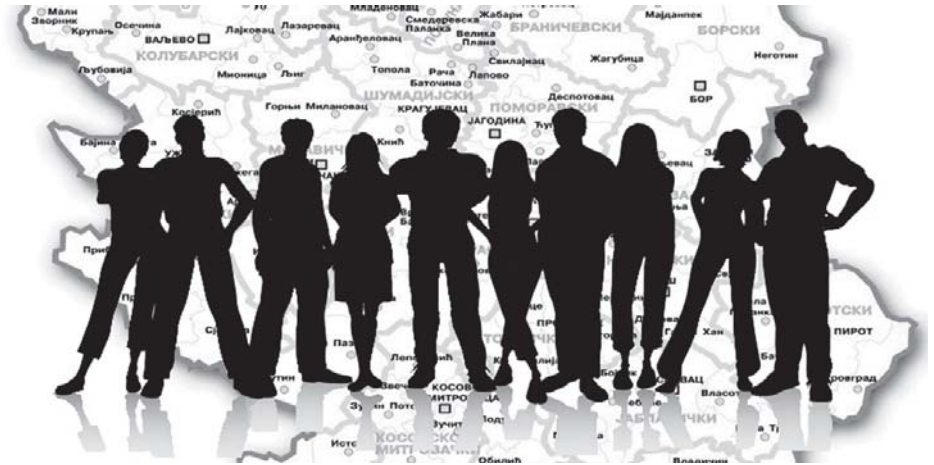
Традиција пописа у Србији

Спровођење пописа становништва код нас има дугу традицију још од 1834. године када је на простору тадашње Србије извршен први попис у савременом смислу те речи. Од тог „пописа људства“ па до Првог светског рата пописи су, у просеку, спровођени скоро на сваких пет година, што сведочи о врло динамичном историјском раздобљу које је наметало потребу за честим снимањем промена територијалног распореда и састава становништва, као и економских добара, нарочито у ослобођеним крајевима. Стога подаци из тих раних пописа и данас имају изузетан историографски значај. Како су се различити делови данашње територије Србије у разним временима налазили под влашћу других држава, тако данас за анализу становништва наше државе можемо користити и турске, аустроугарске, бугарске, мађарске пописе. У периоду између два светска рата извршена су само два југословенска пописа становништва – 1921. и 1931. године, а попис планиран за 1941. годину није спроведен због избијања рата. Након Другог светског рата, због потребе да се у што краћем року прикупе подаци о штетама насталим ратним разарањима, 1948. године извршен је тзв. скраћени попис, а већ 1953. и први комплетан послератни попис становништва. Од пописа 1961. године поново се, сходно препорукама УН, успоставља десетогодишња периодика спровођења пописивања становништва, тако да су пописи вршени 1961, 1971, 1981. и 1991. године. После распада земље у Србији је попис спроведен 2002. године на територији централне Србије и Војводине. Последњи ваљан попис у АП Косово и Метохија спроведен је 1981. јер је становништво албанске националности углавном бојкотовало попис из 1991. године. Попис који су ове године спровеле привремене институције на Косову и Метохији бојкотовали су грађани српске националности.

ПОПИС СТАНОВНИШТВА У СРБИЈИ 2011.

Белешка за будућност

У Србији ће, од 1. до 15. октобра ове године, бити спроведен попис становништва, домаћинства и станова. Поред основног питања „Колико нас је?“, пописом се обезбеђује одговор на питање „Ко смо?“, у релацијама старости, пола, образовања, активности, занимања и осталих обележја, као и одговор на питање „Где и како живимо?“, са информацијама о врсти стана, опремљености стана основним инсталацијама воде, струје итд. Законом о попису становништва, домаћинства и станова предвиђен је и попис на територији Косова и Метохије који ће спровести ресорно министарство за јужну покрајину у сарадњи са Републичким заводом за статистику.

Овогодишњи попис садржаће и новине у односу на попис из 2002. године јер се уво-

де питања о инвалидитету, брачном статусу, односно ванбрачним заједницама, компјутерској писмености, бескућницима, а примењиваће се и нова методолошка решења за праћење активности становништва.

– Снимаће се и опремљеност домаћинства рачунарима, а члановима домаћинства поставиће се и питања о познавању рада на рачунару и знању страних језика. Пописни образац садржи и питања о активностима чланова домаћинства у последњој недељи пред попис: да ли раде или не, да ли су пријављени код Националне службе за запошљавање или не, што је знатно детаљнији приступ него раније. Попис ће дати више података и о хендикепираним лицима са становишта врсте хендикеп и коришћења помагала – каже Радмила Вићентијевић,

начелник статистике у Заводу за информатику и статистику града Београда.

Проширивањем броја питања о међународним миграцијама за лица која су живела у иностранству прикупљаће се и подаци о главном разлогу досељења или повратка у Србију, било да су то породични разлози, школовање или реадмисија. Пописиваће се и страни држављани који живе на територији Србије, као и наши грађани који су у време спровођења пописа одсутни из земље због рада или школовања у иностранству.

Попис у Србији обављаће око 41.000 пописивача, први подаци о броју становника, домаћинства и станова знаће се месец дана након окончања пописа а обрада комплетних података биће завршена за годину дана. У обради података примениће се оптички читачи, што је такође новина, а

Историјски примери

Примитивне облике пописа становништва спроводили су још Вавилонци (3800. г. п. н. е.), Египћани у раном фараонском периоду (3345. г. п. н. е.), затим и Кинези, Грци, Хебреји, Римљани. Први облици пописа вршени су у сврху давања пореза или увида у војну снагу, па су скоро увек обухватили само мушко становништво. У другој години нове ере, у Кини, у време династије Хан, урађен је попис домаћинства и становника па је тако пребројано 57,67 милиона људи и 12,36 милиона домаћинства. После пропасти Римског царства, у V веку, пописи у Европи су нестали за дужи време. Најпознатији попис у средњем веку у Европи везује се за Виљема Освајача који је, 1086. године, вршио неку врсту пописивања енглеских земљопоседника и њиховихседа да би се утврдио порез који треба да исплате краљу. Први модеран попис је обављен на француској територији Канаде, Новој Француској, 1665. и 1666. године, а промене које су настале током америчке револуције (1775-1783) имале су за последицу одржавање првог пописа становништва у САД, 1790. године. У Шведској и Финској први попис је спроведен 1800. године; у Велсу, Француској и Енглеској 1801; у Немачкој и Индији 1871; Русији 1897, а у Кини 1953. године. Мали број држава није имао пописе становништва (Етиопија, Оман).

трошкови пописа износиће 2,7 милијарди динара.

Попис је најскупље, најкомплексније и најпопуларније статистичко истраживање које се спроводи у скоро свим земљама света. Подаци који се прикупе у попису основ су ефикасног планирања и развоја економске, социјалне, популационе, аграрне и друге политике, али и административних активности и научних истраживања.

Душко Вуксановић

ОПШТИНСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА СРЕМСКЕ МИТРОВИЦЕ ПРОСЛАВИЛО 65 ГОДИНА РАДА

Слогом до успеха

Општинско удружење пензионера Сремске Митровице, основано 1. јула 1946, свечано је обележило прошлог месеца јубилеј – 65 година постојања и рада. Удружење које је у почетку имало 220 учлањених, и које се углавном бавило снабдевањем старијих и онемоћалих чланова животним намирницама, данас броји више од 5.000 пензионера, а делује и кроз седам месних организација на територији општине. С временом, уз нове активности, као што су снабдевање чланства огревом, организовање екскурзија, дружења и излета, спортске и културне манифестације, ова организација се успешно залагала и за поправљање материјално-социјалног положаја својих чланова.

Тако је недавно Удружење, на чијем челу је сада Мирјана Тресканица, у сарадњи са колегама из осталих сремскомитровачких струковних пензионерских организација, „испословало“ од општинских власти бесплатан градски превоз за све старије од 65 година. Са успехом су учествовали и у активностима Републичког фонда ПИО око упућивања пензионера на бесплатан десетодневни одмор и опоравак, па је до сада више од 500 пензионера из ове средине већ боравило у бањама о трошку Фонда.

На свечаности поводом јубилеја у Клубу пензионера у Сремској Митровици окупило се 85 митровачких сениора, а један број њих је учествовао и у надметањима у шаху, пикаду, картама и кувању свињског паприкаша, јер су ова такмичења била саставни део прославе. Снаге је одмерило пет екипа из пет пензионерских организација: Општинског удружења пензионера, Удружења пензионисаних ЖТП радника, Удружења пензионисаних радника ПТТ-а, Удружења војних пензионера и Резервних војних старешина. Укупни победник била је екипа слављеника.

– Наших пет пензионерских удружења периодично, по неком редоследу, организују заједничко дружење. Свако има неки пригодан датум, као што је и овај. Рецимо, „железничари“ су обележили датум доласка првог воза у Срем, а када је у питању неки значајнији датум на нашим дружењима или

скуповима присутан је и градоначелник Бранислав Недимовић – каже Милан Крњић, председник Удружења пензионисаних ПТТ радника Срема.

Поменута удружења, у сарадњи са организацијом инвалида рада и ПУПС-ом, слојно наступају код органа локалне самоуправе, са жељом да помогну материјално најугроженијим бакама и декама и олакшају им пензионерске дане. Тренутно се са градским „оцима“ договарају о уручивању једнократне новчане помоћи овој категорији пензионера до краја године а, по речима Мирјане Тресканице, већ је потписан уговор о испоруци око сто кубика дрва за пензионере са „најтањим буђеларом“.

Одборник Јари Никола, који је на овом

скупу представљао градску власт, рекао је да је локална самоуправа у Сремској Митровици у последње две године интензивирала сарадњу са удружењима пензионера и спремни су да, колико им средства дозвољавају, изађу у сусрет њиховим захтевима. Конкретно, трудиће се да обезбеде бесплатан превоз – за одређени број путовања, и за пензионере из сеоских средина у међумесном саобраћају.

Осим председника општинских удружења из Руме, Шида, Инђије, Пећинаца и Старе Пазове, прослави митровачких пензионера присуствовали су Милан Ненадић, потпредседник Савеза пензионера Србије и председник Савеза пензионера Војводине, Јасна Бодирога, директор Филијале РФ ПИО у Сремској Митровици, Стеван Рамаков, председник Градског већа Самосталног синдиката, и Милан Крчединац, претходни председник Удружења, коме је уручено признање за дугогодишњи рад.

М. Мектеровић

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Изложба у част Светог Прокопија

Радмила Злоколица, Нада Першић и Брана Иличић

У част своје крсне славе Светог Прокопија, заштитника болесних и немоћних, Општинска организација Савеза инвалида рада Сремски Карловци уприличила је у центру града, у ресторану „Сремски кутак“, изложбу слика и ручних радова. Ову програмску манифестацију карловачких инвалида рада финансијски је подржало Министарство рада и социјалне политике – Сектор заштите особа са инвалидитетом, а део средстава обезбедили су чланови организације. Своје стваралачко умеће у изради везених, тканих, хекланих и штриканих ручних радова изложиле су жене из Секције карловачких ткаља, а за поставку слика „побринули“ су се дугогодишњи пријатељи и сарадници, инвалиди рада из Беочина.

– Сврха ове изложбе је да прикажемо рад наших чланова, али и да увеличамо прославу крсне славе. Такође, и да узвратимо гостопримство члановима из других организација СИР-а широм Војводине на чијим

смо манифестацијама учествовали, или смо се са њима дружили – рекла је Нада Першић, председница Општинске организације СИР Сремски Карловци.

Према речима Стевана Синђелића, председника беочинских инвалида рада, његова организација већ четири године сарађује са колегама из Сремских Карловаца. На овогодишњу изложбу донели су уметничке радове својих чланова са ликовне колоније одржане у Беочину почетком јула, на којој је учествовало око 30 сликара, углавном инвалида рада, из целе Војводине.

Иако су мала организација са око стотинак чланова и раде у неадекватним просторијама, без струје и воде, Карловчани су успешно угостили око 80 инвалида рада из Срема, Бачке и Баната, као и остале посетиоце изложбе. Манифестацији је присуствовало руководство покрајинске организације СИР-а: председница Стана Свиларов, секретарка Славојка Кљакић и Мирјана Бабин, члан, као и представници

Мирослав Мектеровић и Нада Першић

општинских организација СИР-а из Беочина, Вршца, Жабља, Ковачице, Пландишта, Руме, Сечња, Старе Пазове, Шида и Новог Сада. Гости су били и представници карловачког Општинског удружења пензионера, затим чланови домаћег Клуба старих и пензионера „Дудар“, представник Друштва за борбу против шећерне болести и многи други.

На отварању изложбе Стана Свиларов је истакла да је основни циљ – окупљање и дружење инвалида рада, испуњен, а Нада Першић је на крају доделила захвалнице за досадашњу сарадњу организацијама и појединцима, између осталих и редакцији „Гласа осигураника“.

Обред освештења и резања славског колача у Саборној цркви светог Николе, у центру Сремских Карловаца, обавио је отац Велизар, а куме крсне славе биле су Радмила Злоколица и Брана Иличић. Наредне године та част ће припасти Нади Марковић.

Мирослав Мектеровић

У НИШУ

Основањ Олимпијски покрет

Агенција за привредне регистре Републике Србије регистровала је ових дана Олимпијски покрет трећег доба Ниша, који је оформљен у циљу даљег развијања и унапређивања спорта, здравља и културе људи овог животног доба. За првог председника изабран је актуелни већник града Ниша, иначе члан Извршног одбора Савеза пензионера Србије и потпредседник нишких пензионера, Милорад Стошић.

Покрет је именован Организациони одбор за припрему екипа Ниша и Нишавског округа за Четврту олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба, која ће се одржати у Сокобањи, од 28. септембра до 2. октобра ове године.

С. Н.

Креативне радионице за пензионере

Музеј Војводине, који се налази у Дунавској улици број 35 у Новом Саду, упутио је позив заинтересованим пензионерима да се укључе у рад његових креативних радионица. Наиме, ова установа већ више година организује музејске радионице посвећене припадницима трећег доба, захваљујући којима они на креативан начин могу да испуне своје слободно време. Након што чују теоријски део о сталним поставкама Музеја (од старијег каменог доба до завршетка Другог светског рата) и о текућим тематским изложбама, пружа им се могућност да се уметнички изразе и израде предмете употребне и украсне намене.

Предмети се израђују уз помоћ разли-

читих ликовних техника – полазници су се досад упознали са техникама сликања на стаклу и текстилу, са каше и салвет техником, моделовањем глином, израдом слика од сламе, прављењем аранжмана од сувог цвећа и акварелом. Уколико је у питању нека сложенија техника, ангажују се и инструктори да их упуте у „тајне заната“.

Радионице се одржавају једном или више пута месечно целе године, осим јула и августа, зависно од ликовне технике која се користи за израду предмета, а сав потребан материјал обезбеђује Музеј.

По речима Вијерочке Шипке, сарадника за маркетинг у Музеју Војводине, 21. септембра одржаће се радионица на тему

израде накита. Такође током септембра, у оквиру тематске изложбе „Мода шездесетих“, интересантно предавање о моди одржаће мр Данијела Велимировић, асистент на Одељењу за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду.

М. Мектеровић

КОСЈЕРИЋ

Брига о остарелима

Центар за социјални рад у Косјерићу организује велики број акција предвиђених Стратешким планом развоја система социјалне заштите ове општине, који обухвата период од 2010. до 2014. године. Према приоритетима наведеним у Плану, средства за имплементацију одређују се у висини од најмање 5,5 одсто укупно планираног годишњег општинског буџета.

Једна од активности Центра за социјални рад је и реализација пројекта „Помоћ у кући за

Пројектом је предвиђено да у 35 домаћинстава у граду и селима долазе геронтодомаћице које ће бринути о стотину старих и социјално угрожених особа. Осим помоћи у припремању хране, одржавању чистоће и личне хигијене, предвиђено је да се геронтодомаћице старају о благовременим одласцима штићеника на лекарске прегледе и о набавци и правилном коришћењу лекова.

Стратешким планом развоја система социјалне заштите на

старе” који је организован ради побољшања социјалног стања најстаријих мештана на подручју Косјерића и сеоских месних заједница. За остварење пројекта, који заједнички финансирају косјерићка општина и Национална служба за запошљавање, биће утрошено више од милион динара.

подручју косјерићке општине настоји се да се остарелим особама обезбеди виши квалитет живота. Старосну структуру у општини карактерише знатно повећање удела популације старије од 60 година, а природни прираштај је низак у свим месним заједницама, посебно у сеоском подручју. **М. П.**

МЕРОШИНА

Прихватилиште за старе

Заједничким средствима Министарства рада и социјалне политике (4,1 милион динара) и општине Меровина (1,7 милиона динара) у овој неразвијеној подјарабачкој општини изграђено је прихватилиште за остарела лица.

Реч је, наиме, о две собе (мушкој и женској) са по пет лежајева и купатилом, дограђеним уз постојећу зграду Црвеног крста, у којима ће ове особе боравити док им се не нађе одговарајући смештај, а најдуже месец дана.

Прихватилиште је изграђено у склопу пројекта Центра за социјални рад Меровина под називом „Остављени и заборављени”, а опремљено је намештајем захваљујући донацијама приватних фирми. **С. Н.**

ГРНЧАРСТВО

Вештина обликовања глине

Керамика је племенит, природан и трајан материјал и зато је веома примењив

Готово свака породица има понеку керамичку посуду због јединственог гастрономског доживљаја који пружају јела спремна у њима. У многим деловима Србије још је заступљена ручна израда грнчарије у виду декоративних и употребних грнчарских предмета, а у оквиру Факултета примењених уметности у Београду постоји и посебан одсек за студије керамике. Рад на конзервацији керамике током средњошколских дана у Народном музеју одредио је даљи професионални пут Лазара Ранчића, данас академског керамичара, који у Београду, наомак Скадарлије, води школу керамике.

– Од 2005. године бавим се подучавањем. Програм школе уметничке керамике предвиђен је за почетнике и за оне који већ имају нека предзнања из ове области. Уче се најосновније технике бављења керамиком и обликовања глине, тако да никакво предзнање није потребно, а у току рада полазници развијају осећај за цртеж, боју, скулптурално моделовање, употребу керамике, као и основе керамичког дизајна. Такође, стичу се сазнања о историјату, традицији, опреми и материјалима. Полазницима је на располагању чак шест грнчарских точкова, две пећи и сав потребан алат за обраду и моделовање глине. Постоји и могућност избора између десетак врста глина, од порцелана и беле глине, до црвене (теракот) и тамно браон (црне), као и глине са локалних налазишта. Уз то, широка палета боја за керамику и најразличитијих глазура у боји омогућава потпуно ликовно изражавање. Уз моје надгледање, сви који су похађали

Лазар Ранчић

курс могу даље да се усавршавају и да примењују стечено знање – објашњава Лазар Ранчић.

Технике обликовања које су заступљене у школи су рад на грнчарском колу, обликовање из руке, путем плоча, кобасица или комбинованим техникама.

– Керамика је племенит, природан и трајан материјал и зато је веома примењив. Јапанци негују традиционални начин израде керамике. Они су једног од својих уметника, Шоји Хамаду, прогласили за национално благо. Код нас је из области керамике најпознатија Злакуса, село грнчара, где се читаве породице баве овим уметничким занатом, преносећи га с колена на колена. Карактеристика злакушке грнчарије је у томе што се примењује техника стара

више од четири века, на спором, ручном колу – каже овај академски керамичар.

Разлика између новог и старог начина рада је у материјалу. Некада је грнчар најпре копао глину, углавном црвену, а затим је морао да је преради.

– У данашње време имамо полуфабрикате које купујемо и од којих даље правимо грнчарију. Некада се керамика печла двадесет четири сата, у зиданим пећима које су се ложиле данима. Данас, пак, користимо пећи на струју. Свакако да разлика постоји и у глазури, некада је грнчар сам морао да је прави, сада је има у продаји и постоје бројне врсте, штавише она је постала посебна грана керамике. У школи поседујемо широку палету боја за грнчарију и најразличитије глазури у боји што свима омогућава потпуно ликовно изражавање – наводи наш саговорник.

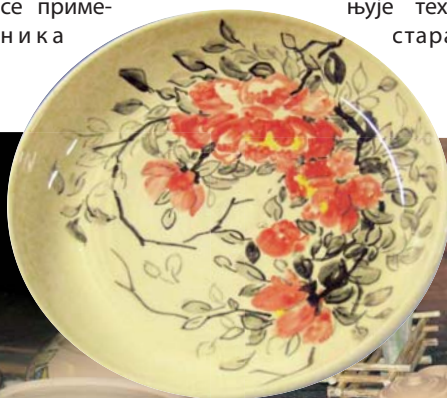
Кроз школу керамике је до сада прошло педесетак полазника, како пензионера којима је то постао хоби, тако и запослених којима је радионица место активног одмора од пословних обавеза.

– Неки од задатака који се обрађују у школи уметничке керамике су: шоља, кригла, сервис, тањир, чинија, свећњак, лампа, посуда са поклопцем, сет посуда, накит, уникатна плочица, пано – рељеф, креативна посуда, слободан избор техника, слободна форма – скулптура. Полазници своју грнчарију поклањају пријатељима и родбини, а појединци и продају. Највише се купују уникатни предмети, шоље и посуде за печење. Едукација траје према жељи, једна наша полазница је постала прави пријатељ школе јер, иако занатски добро поткована, у радионицу долази више од три године како би се бавила керамиком – истиче Лазар Ранчић.

Јелена Оцић

Радови полазника

Грнчарија из Злакусе

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Windows Media Player (2)

Креирање плеј листе

Поступак креирања плеј листе може да буде:

А) креирање регуларне плеј листе:

1. клинемо на **Playlist** у навигационом панелу са леве стране екрана, па на **Click here**

у централном делу и укуцамо име плеј листе у навигационом панелу;

2. уколико има садржаја у листи панелу, обришемо га кликом на опцију **Clear list**;

3. клинемо на дигитални медиј са кога желимо да креирамо листу, па изаберемо фајл који желимо да ставимо у листу (уколико фајлове нисмо убацили у медије, клинемо десним тастером миша на **Music, Picture, Videos, Recorded TV**, па бирамо опцију **Manage Library**; клинемо на дугме **Add**, изаберемо уређај, па фолдер у коме се налазе музички записи, слике или видео записи, и клинемо на дугме **Include** фолдер, па на дугме **OK**;

4. држањем левог тастера миша превучемо фајл у жељену плеј листу у навигационом панелу;

5. када два пута клинемо на жељену плеј листу у навигационом панелу, покрећемо фајлове из ње (музику, слике, видео записе);

6. превлачењем фајлова у самој листи мењамо њихов редослед.

Напомена: Фајлове са дигиталних медија можемо да превучемо у пано **List** са десне стране, па тек потом да сачувамо плеј листу (**Save list**);

Б) креирање аутоматске плеј листе:

1. клинемо на стрелицу поред **Create Playlist** на командној траци;

2. изаберемо опцију **Create auto Playlist**;

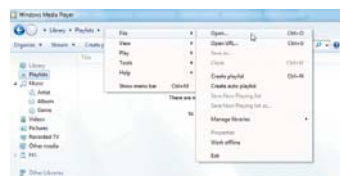
3. у прозору **New Auto Playlist**, у пољу **Auto Playlist name** укуцамо име плеј листе;

4. клинемо на зелени крстић, па изаберемо критеријум по коме желимо да се формира ауто плеј листа (по извођачу, датуму, типу фајла итд.);

5. клинемо на дугме **OK**.

Напомена: Уколико желимо да уклонимо критеријум, клинемо на њега и онда на дугме **Remove**.

Пуштање песама и филмова

Да бисмо пустили неку песму или филм, потребно је да урадимо следеће:

1. клинемо десним тастером миша на празан простор у **Player taskbaru**;

2. клинемо на опцију **File**;

3. одаберемо опцију **Open**;

4. уђемо у фолдер у коме се налазе песма или филм;

5. пронађемо песму или филм и клинемо на дугме **Open**.

Пуштање садржаја преко интернета

Ако знамо тачну интернет адресу (линк) на којој се налази нека песма, можемо је пустити:

1. конектујемо се на **интернет**;

2. покренемо **Windows Media Player**;

3. клинемо десним тастером миша на празан простор у **Player taskbaru**;

4. клинемо на опцију **File**;

5. одаберемо опцију **Open URL...**;

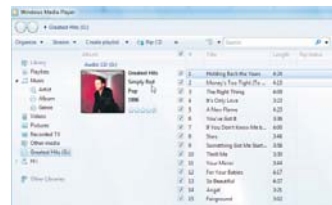
6. у пољу **Open** упишемо интернет адресу (линк) одређене песме;

7. клинемо на **OK**;

8. кроз неколико тренутака, у зависности од брзине наше

везе ка интернету, песма ће се покренути.

Покретање аудио CD-а

Ако желимо да слушамо музику са аудио CD-а, у CD уређај убацићемо CD са музиком и, када се учита, клинемо на **Play** аудио CD. Такође можемо да:

1. покренемо програм **Windows Media Player**;

2. у панелу за детаље у централном делу прозора појавиће се CD са својим основним карактеристикама;

3. клинемо два пута на жељену песму.

Windows DVD Maker

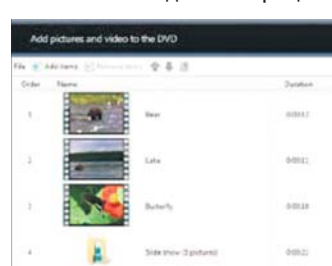
Windows DVD Maker је програм који користимо за креирање видео пројекција и дигиталних фотографија. Његова предност је што омогућава брзо креирање DVD-а уз професионално обрађени изглед менија, са галеријом слика за избор позадине, као и избором омиљене музике која прати пројекцију снимка. Поступак за креирање DVD-а:

1. убацимо CD у уређај за нарезивање DVD-а;

2. покренемо програм **DVD Maker** (клинемо на дугме **Start**, па **All Programs** и клинемо на програм **Windows DVD Maker**);

3. клинемо на дугме **Choose Photos and Videos**;

4. на екрану ће се појавити прозор **Windows DVD Maker** са главним командама на траци:

а) **File** – користимо је за преглед и покретање опција за рад са овим програмом;

б) **Add items** – користимо је за додавање слика и видео записа у листу за креирање новог DVD-а;

ц) **Remove items** – користимо је за брисање слика и видео записа из листе;

д) **Move up** – користимо је за померање слика или видео записа у листи за једно по једно место навише;

е) **Move down** – користимо је за померање слика или видео записа у листи за једно по једно место наниже;

ф) **Back to videos** – користимо је за повратак на прегледање видео записа;

5. клинемо на дугме **Add items**;

6. у листи понуђених фолдера пронађемо фолдер у коме се налазе слике или видео записи;

7. изаберемо слике или видео запис који желимо да нарежемо на DVD, па два пута клинемо на њега;

8. клинемо на дугме **Next**;

9. на екрану ће се приказати прозор **Ready to burn disc** у коме можемо да извршимо одређена подешавања и стилизујемо наш видео запис или колекцију слика:

а) уколико желимо да прегледамо видео запис или колекцију слика на којој се налазимо, клинемо на **Preview**;

б) уколико желимо да формирамо и стилизујемо текст који прати пројекцију, клинемо на **Menu text**;

ц) уколико желимо да додамо специјалан изглед позадине и подесимо изглед менија, клинемо на **Customize menu**;

д) уколико желимо да поставимо музичку подлогу и друге ефекте за пројекцију, клинемо на **Slide show**;

10. клинемо на дугме **Burn** да бисмо нарежали припремљен DVD.

Наставиће се

Предраг Јовановић

За сваког понешто

Пљескавице од црне џигерице

(за четири особе)

Време припреме: 45 минута

Састојци: 300 гр џигерице, 300 гр кромпира, главица црног лука, 3-4 чена белог лука, 2 јајета, 4 кашике презли, кашика сецканог першуна, со, бибер, уље за пржење.

Начин припреме: Самлети џигерицу, лук и изрендан кромпир. Све измешати и додати јаја, презле, першун, зачине. Вадити кашиком и пржити на загрејаном уљу. Стављати на папирни убрус, а затим пребацити у одговарајућу посуду.

Напомена: Рендани кромпир кад стоји, пусти мало воду, тако да се по потреби може додати још презли или брашна.

Пуњена скуша

(за четири особе)

Време припреме: 45 минута

Састојци: 4 скуше, једна жута и једна зелена паприка, 2 парадајза, мања главица црног лука, 4 чена белог лука, веза першуновог листа, со, бибер, кашичица алеве паприке, малиново уље.

Начин припреме: Скуши одсећи главу и пераја са стране, извадити утробу и опрати под млазом хладне воде. Ставити на папирни убрус да се оцеди.

На уљу испржити ситно сецкан црни лук, додати ситно сецкану паприку, исецкан бели лук и першунов лист и ситно исечен парадајз. Све мало издинстати (око пет минута), па додати со, бибер и алеву паприку. Тиме пунити скушу. Оставити мало сафта за премазивање. Науљити плех у коме ће се пећи, поређати скушу, премазати је и пећи у загрејаној рерни на 200 Ц, 30-35 минута, да лепо порумени.

Напомена: Овако спремљена скуша може се јести само уз сезонску салату. Такође се може додати обарен кромпир са блитвом.

Кокос штангле

Време припреме: 40 минута

Састојци: 2 јајета, 300 гр шећера, 1 дл уља, 7 дл млека, 2 кашике какаа, 200 гр кокоса, 300 гр брашна, прахак за пециво, 3 штангле чоколаде, 5 кашика уља.

Припрема, тесто: умутити 2 јајета, додати 100 гр шећера, 1 дл уља, 2 дл млека, 2 кашике какаа, 200 гр брашна, прахак за пециво. У подмазан плех

(ђувеч) сипати половину теста и ставити у загрејану рерну на 200 степени да се пече. Након 10 минута сипати фил и распоредити по плеху.

Фил: Од ½ л млека одузети мало да би се размутило 7 кашика брашна. Остатак млека са шољом шећера ставити да проври па додати размућено брашно. Склонити са ватре, па у прохладјено додати 200 гр кокосовог брашна. На фил ставити другу половину теста и наставити са печењем око 30 минута. Чоколаду истопити на 5 кашика уља. Испечен колач охладити па ставити прелив од чоколаде.

Напомена: Колач се сече у плеху, може на коцке 5x5 цм, или пак на штанглице.

НЕОБИЧНА УПОТРЕБА ОБИЧНИХ СТВАРИ

БРАШНО

Има велику и широку употребу не само у кулинарству. Ако имате проблема у кухињи, шпајзу или где год приметите упорне и досадне мраве, употребите брашно. Поспите брашно по ћошковима, јер оно одбија мраве тако што се не усуђују да пређу линију од брашна.

Још једна употреба брашна: ако волите да играте карте, приметили сте да с временом постају лепљиве и масне. Да бисте их

освежили, довољно је да их ставите у папирну кесу у коју се претходно сипа брашно. Кесу добро протресите, карте ће бити освежене јер је брашно упило масноћу.

ЧАЈ

Прљавштина и масноћа са дрвених површина и пода лако се чисти употребом чаја. У литру воде скувати неколико кесица чаја. Оставити да се охлади. Меку крпу натопити чајем, оцедити и њоме очистити масноћу са дрвених површина. Након тога чистом, сувом крпом исполирати очишћену површину.

Још једна употреба чаја: пре пресађивања саксијског цвећа на дно саксије ставите неколико кесица употребљеног чаја. Сем задржавања воде кесице ће испуштати хранљиве састојке у земљу.

Припремила: Софија Доминиковић

Ко због кога постоји

Ја гледала неку серију која се зове „Ургентни центар“, и некако сам замислила да то тако све функционише, као на траци. Али, ипак је то телевизија, а живот, још у овој земљи, нешто је сасвим друго

Замисли, бакасице, кад ти будем испричала шта се десило пре неки дан и ти ћеш да се изнервираш као и ја што сам побеснела за све паре. Не могу ти рећи колико смо полудели, а слушај само шта је било. Мама моје другарице на послу се некако оклизне и повреди ногу и увече јој нога отекала и она ме зове да их хитно одвезем у Ургентни. Ја, наравно, сместа одјурим и ми кроз наше фино раскопане улице и мостове (живо ме занима ко одлучује да одједном раскопа све главније улице у граду поред већ историјског затварања Газеле) ипак релативно брзо стигнемо до Ургентног. Одем ја да се паркирам, а она и мама која скакуће на једној ноzi оду унутра. Кад ја стигнем до врата, оне се враћају све пушећи се јер су их вратили пошто је понедељак, а понедељком и четвртком, забога, дежурна Бањица. И то су их прво пустили да жена одскакуће низ пола оног бестрага дугог ходника, да би јој тамо рекли до виђења, пријатно, идите на Бањицу. Само животно угрожене примају. Што се зову ургентни центар ни појма благог немам, ваљда, ето, тек да и ми имамо нешто што се тако зове, а што не ради у складу са својим називом, их, па шта, ни прво ни последње код нас.

Све у свему, одемо на Бањицу па све из почетка. Одскакуће њена мама унутра, али није на тај улаз, него на други. Тамо пише хитна служба, а колико је хитна, то је за три медаље. Значи, венуле смо више од пола сата у ходнику док је нису прозвали, а онда је изашла за две секунде – прво да иде да сними. А снимање, наравно, на другом крају ходника, кроз супротно од амбуланте, па јој је требало десет минута да одскакуће до тамо, а колица су, наравно, мисаона именица. Па ту чека да је прозову, па назад скоком до хитне, па опет чекање, па од пет дежурних лекара само један гледа снимке и каже коначно – мора у гипс. Али, није ни ту крај – сестра која ставља гипс тренутно је у сали па чекај још пола сата. Значи, одлепиле смо, бакасице, начисто. Замајавале се сатима и нервирале за нешто што објективно може да се заврши за мање од пола сата. А да и не спомињем то што те сви гледају као да си намерно пао и повредио се само да би они имали посла. Незгодни неки људи па се повређују у свако доба и њима праве посао. Значи, опет наопако постављено ко због кога постоји: лекари због пацијената или пацијенти због лекара? Као и у свим осталим областима уосталом.

Кад уђеш у продавницу, рецимо у неки велики маркет, нарочито пред празнике, па су гужве и редови, увек дочекаш да ти на крају продавачица или касирка објасне да их је баш брига што се прави ред, имају и оне право на паузу и, уосталом, шта си запела кад оне раде за двадесетак хиљада. Као да им ја, ти или било ко од нас у реду одређујемо плату. Како да не.

Слично је и у банкама. Уђем пре неко вече око пола седам, значи унутра никог сем радника банке, кажем шта ми треба а момак рече да чекам да колегинице заврше па ће ме позвати. Чекам једно пет минута и све се питам шта и с ким завршавају кад никог сем мене нема у банци. Али може им се, потребни су нам и могу да се понашају као да не живе од нас. А живе јер смо сви у кредитним картицама, кредитима и дозвољеним минусима и камате се само слажу.

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

Ми плаћамо, а они од њих живе. Добро, знам ја да нису они никог натерали да се заглиби у кредите, да банка не продаје ни хлеб, ни млеко, него паре и од тога живи, али онда бар можемо да се осећамо као људи кад дођемо код њих, а не као неко ко је ту да би им ишао на живце и ометао их у паузирању.

Тако ти је то, свађа на сваком месту: стално те терају да се осећаш кривим што си баш тада нашао да се повредиш, или узмеш картицу, или да купујеш кад њима није баш толико стало до тога да се баве тобом... Свуда те то и нервира и посвађаш се, али опет је, мислим, најгоре код лекара. Јер од њих и људски живот често зависи, па нас највише погађа и нервира таква њихова реакција. Ма не мислим на маму моје другарице, она је само повредила ногу, али има моментална кад неком буквално живот од њих зависи, а Ургентни центар тада баш не ради за такве случајеве. Ја гледала неку серију која се зове баш тако, „Ургентни центар“, и некако сам замислила да то тако све функционише као на траци. Али, ипак је то телевизија, а живот, још у овој земљи, нешто је сасвим друго. Зато ти, бакасице, лепо и уредно гутај те твоје пилулице и иди редовно на контроле јер је и теби и нама много боље да нам не треба ништа хитно. Кис, јурим, гледамо се ових дана.

Бака Мара

ПРЕДУЗЕТНИШТВО УМЕСТО ПЕНЗИОНЕРСКЕ ДОКОЛИЦЕ

Године доносе самопоуздање

Све већи број жена у каснијем животном добу улази у свет бизниса и тамо се успешно доказују

„Године су мој највећи капитал“, тврди Дијана Андерсон, британска научница и универзитетски професор. Поред академских кругова, широј јавности је њено име летос постало познато захваљујући изуму од далекосежног и општег значаја, тесту крви који омогућава откривање генетске предрасположености за оболевање од карцинома.

Драгоцен сам по себи, „онкаска“ тест, како је назван овај лабораторијски продукт,

Андерсонова није до сада знала да ли их поседује, нити је икада размишљала о томе. А онда су се неке ствари десиле и поклопиле, и она је схватила да је можда управо сада тренутак да своју успешну универзитетску каријеру обогати новим изазовом. Таман када је у јуну напунила 70 година.

У питању није усамљени случај, већ део ширег тренда, констатује Амелија Хил из лондонског „Гардијана“, у тексту посвећеном женама „које не одлазе у пензију“ и којих је све више.

Попут Андерсонове, њихове амбиције сежу даље од бављења унуцима, путовања или неговања цвећа. И мада нису више у првој младости, имају довољно енергије

идеју и учила празан простор на тржишту“, изјавила је Андерсонова за лондонски дневник.

Ово мишљење дели и Крис Бол из Мреже организација (ТАЕН), специјализоване за обуку и запошљавање средовечних и старијих особа. Према његовим речима, пословно предузетништво долази код жена касније до изражаја, тек када су оне уопште у могућности да се окрену себи, пошто деца напусте родитељски дом, кредити буду исплаћени, а терет свакодневних обавеза олакшан.

Али занимљиво је да се, иако им често недостаје претходна пословна пракса, до тадашње бављење кућом и породицом показује као корисно искуство, употребљиво и на новом терену, и учвршћује им самопоуздање које иначе долази с годинама.

Пажњу привлаче и запажања да су жене више од мушкараца склоне да се у зрелим годинама упусте у нови бизнис, чак 60 одсто више, изражено у процентима, према резултатима неких ранијих испитивања у Канади. А најбрже растућа група су жене старије од 55 година.

Истовремено, и једни и други заједно (мушка и женска популација трећег доба) представљају изненађујуће агилну предузетничку категорију. Највише захваљујући њиховом учешћу, број новопокренутих послова у Енглеској и Велсу порастао је у протеклој деценији за 50 одсто. Још је, међутим, интересантнији податак о њиховој успешности. Компаније које покрећу старији имају 70 од-

сто шансе да преживе кључних првих пет година, док су изгледи младих предузетника двоструко мањи и износе тек 28 одсто, наводи „Гардијан“ податке из великог истраживања Барклиз банке, чији су налази сведени у носећу реченицу „Профит из искуства“.

Економисти су већ израчунали – повећање радне снаге за око осамсто хиљада људи, односно мобилисање оних из скупине најстаријих, а вољних да раде, допринело би порасту британског бруто домаћег производа чак за око 50 милијарди фунти.

Д. Драгић

плод рада биомедицинског истраживачког тима Универзитета у Бредфорду, где је Андерсонова шеф одсека, за њу лично био је и огледни примерак пионирског подухвата на новом и до сада непознатом пољу бизниса. Или тачније, на руководећем месту, на челу компаније Онкаска, коју је основала са циљем лансирања и промовисања свог проналазак. Јер, очито, да би једна оваква метода из експерименталне фазе ушла у масовну употребу као дијагностички инструмент, није више довољна, па ни неопходна, научна перфекција, већ менаџерске и маркетиншке вештине.

и жеље да се упусте у нешто ново, из материјалних, породичних или сасвим личних разлога.

У сваком случају, године им нису препрека већ, како сматра професорка и новорођена пословна жена из Бредфорда, могу да буду само предност.

„Бољи сам данас научник и предавач, захваљујући нагомиланом искуству. Па и ова предузетничка жица, за коју нисам знала да је поседујем, такође је резултат мојих година. Нисам могла да започнем бизнис док сам била млађа, јер су деценије акумулисаног знања биле потребне да бих спознала

Муке Америке

Иако је демографски виталнија, САД се суочава са истим проблемом као и сва западна друштва: све мање запослених и све више пензионера

Америка се овог лета суочила са непријатном истином: да не може у недоглед да троши више него што има. Знано се то додуше и раније, али је све до јуче рутинско повећавање лимита за задуживање владе коришћено за политичку битку у тамошњем парламенту (Конгресу) у којој су на видело изнете све слабости и фискалног и политичког система највеће силе света.

На сваки буџетски долар који потроши, влада председника Барака Обаме данас позајмљује 40 центи. Укупан амерички дуг ће у року од годину дана достићи фантастичну своту од 15 билиона (хиљада милијарди) долара, што је сто одсто бруто националног производа, дакле свега што се у тој земљи годишње произведе или кроз услуге размени.

Политичка борба је вођена пре свега око тога у којим областима највише стезати каиш, односно кресати расходе, како би се у догледно време (следећих десет година) смањило сада растући јаз између државних прихода и расхода. Опозиција у Конгресу, представници конзервативне Републиканске партије,

искористили су своју већину у Представничком дому (у који свака федерална држава шаље представнике сразмерно броју становника), да блокирају свако повећање пореза, па је зато једина опција пред Обаином владом била да прихвати компромис који би смањивао неке њене трошкове који су досад сматрани подразумевајућим.

Ипак, захваљујући чињеници да Демократска партија има превласт у сточланом Сенату (свака држава у овај дом бира по два сенатора), од кресања су засад поштеђени социјална сигурност и здравствена заштита, који су и сада, а и дугорочно, највеће буџетске ставке. Толике да се америчка влада понекад описује и као „осигуравајуће друштво које има и војску“.

Генерално, иако је захваљујући динамичној имиграцији демографски виталнија земља, САД се суочава са истим проблемом као и сва западна друштва: са брзо растућим бројем старијег становништва и стагнирањем радно активног дела популације.

Данашњи однос је три запослена на сваког пензионера (на крају Другог светског рата овај

однос је био 42 према 1), а предвиђа се да ће до 2035. он бити смањен на 2 према 1.

Ни у САД, као ни другде на Западу, грађани не штеде довољно током радног века за пензионерске дане, рачунајући само на оно што им следује од државе. А кад радни век престане, онда настаје непријатно суочавање са чињеницом да то што им следује није довољно, па се од државе очекује ванредна помоћ.

Али, како да држава помогне кад ни сама нема довољно пара? Одговор на ово питање тамо је можда тежи него другде, зато што на располагању није оно за чим владе обично посежу кад се нађу у фискалном шкрипцу: нови порески намети. Са друге стране, смањивање бенефита – одузимање људима онога што већ имају или очекују – ни тамо није политички популарно, али је изгледа неизбежно: ако се постојећи систем не промени, фондови социјалне сигурности ће до 2036. бити сасвим испражњени. Због тога су већ у опцији предлози слични решења која се примењују у пензијским реформама широм света: повећање броја година после

којих се стичу пуни пензијски и социјални бенефити (са 62 на 64), промена начина на који се давања усклађују са порастом трошкова живота и слично.

Недавно је најављено да ће радикално бити реформисан и најдорежљивији пензијски систем у земљи: онај који се већ пола века примењује у Пентагону, у америчкој војсци. Тамо се са 20 година стажа професионалног војника, или запосленог у систему одбране, стиче право на пензију у износу половине од највеће плате у каријери, на чему војним пензионерима заведе сви остали.

У новим буџетским реалностима констатовано је да је и ово неодрживо, па ће се и у Пентагону, према предложеној реформи, убудуће отворати индивидуални пензијски рачуни на које ће појединци издвајати један проценат својих примања, а за пуну пензију ће бити неопходан стаж који морају да одраде и сви остали.

За око 1,4 милиона запослених у Пентагону то је вест која није изазвала одушевљење, али коју, као нову реалност, не могу да игноришу.

М. Бекин

И ОВОГ ЛЕТА У КУЛИ

Ликовна колонија инвалида рада

Трећа ликовна колонија, којом је учеснике и госте и ове године обрадовала Организација инвалида рада из Куле, одржана је у лепом амбијенту купалишта „Родић“. Због облачног дана рад ликовних стваралаца пратило је много мање знатижељних погледа него ранијих година, што наравно није утицало на лепоту крајолика пресељеног на сликарска платна.

У овој манифестацији, предвиђеној пројектом кулске орга-

низације инвалида рада, коју је делимично финансирао Министарство рада и социјалне политике – Сектор за заштиту особа са инвалидитетом, учествовале су организације инвалида

рада из Бачке, а у госте су, као и ранијих година, дошли представници из Срема и Баната.

Поздрављајући присутне уметнике и активисте, председница Савеза инвалида рада Војводине, Стана Свиларов, изразила је радост због поновног окупљања, и нагласила да су, осим слика које настају на колонијама, драгоцене и успомене на ове сусрете.

– У Ноћи музеја – подсетила је Стана Свиларов – у Новом Саду биле су изложене три слике са наше Прве колоније, а за следећи пут, пошто већ имамо више уметничких дела, потрудићемо се да нађемо одговарајући простор и покажемо посетиоцима још ваших радова.

Уметници, који су то постали

углавном, како рече један од њих, „у другом животу“, сликали су салаше, роде на гнезду, пејзаже и друге мотиве, правећи паузе да попричају са можда будућим сликарима о основним елементима ликовне уметности.

Пре заједничког ручка постављена је изложба свих 12 радова, а домаћин Обрад Вујиновић, председник Општинске организације инвалида рада Куле, поделио је захвалнице за учешће у овом лепом догађају. Једну од њих, за досадашњу добру сарадњу, добио је и „Глас осигураника“.

Уследило је и позирање за заједничку фотографију, као и договор за виђење на следећој колонији.

И. Митровић

ШЕСТА ГРДЕЛИЧКА РЕГАТА

Међу учесницима и пензионери

У Грделици ни ове године традиција није изневерена. По шести пут одржана је Грделичка регата под покровитељством града Лесковца, а у организацији Дома културе и Канцеларије за младе из Грделице.

Старт регате, као и ранијих година, био је код Предејана, завршетак у Грделици, а међу учесницима било је представника свих генерација, па и пензионера. Према правилима, учесници су смели да користе различита пловила али искључиво на ручни погон, те су тако могли да се виде прелепи сплавови и чамци, али је било и кајака и тракторских гума!

Неки су ту од самих почетака, пре шест година, неки новајлије,

а сви су били одушевљени атмосфером и одличним пријемом у Грделици.

– Ове године било је више од 300 учесника, највише из Грделице, Лесковца, Власо-

тинца, али и из Ниша, Панчева, Београда и других места – рекао је Срђан Јовић, директор грделичког Дома културе.

Регата се одвијала по лепом времену и у прекрасном амбијенту недавно уређене Лужне Мораве. Манифестација која је постала део туристичке понуде Лесковца завршена је заједничким ручком, а главно јело био је, по традицији, војнички пасуљ. Као и ранијих година, за једним столом су се нашли представници свих генерација, који су уз дружење и песму обећали да ће се и наредне године поново срести на Грделичкој регати.

Д. Коцић

Базар креативности

Први „Румфест“ окупио је недавно велики број учесника и посетилаца, а обележили су га Базар креативности, тамбураши и глумци, који су током вечери забављали Румљане и њихове госте.

На Базару су се представили учесници из Београда, Новог Сада, Суботице, Бачке Паланке, Ужица, Смедеревске Паланке, Инђије и других места. Они су понудили разноврсне и уникатне употребне предмете из свих области примењене уметности, рукотворина и модног дизајна. На тој продајној изложби представљена је култура и традиција људи са наших простора

преко ручно рађених предмета и домаће хране.

Посетиоци су током целог дана на градском тргу разгледали штандове излагача који су их мамили. Румљани су могли да купе сувенире, уникатну гардеробу, ташне, радове сликара аматера, али и мед, џемове... И све то по повољним ценама.

„Румфест“ су обогатили тамбураши културно-уметничких друштава „Матија Губец“ и „Бранко Радичевић“, презентован је рад драмског студија Градског позоришта, а представили су се и чланови два удружења – „Римски дани“ из Хртковаца и „Златни орао“ из Бечеја.

Пред поноћ је одржана и промотивна журка – пена парти, која је окупила велики број младих из румске општине.

„Румфест“ је организовала новооснована општинска Туристичка организација, с намером да то чини и убудуће.

– Задовољни смо како је протекао први фестивал који је окупио преко 40 излагача. Била је то прилика да, поред осталог, у туристичке сврхе промовишемо и смештајне капацитете у румској општини – казао је за наш лист Никола Рогић, сарадник за развој у Туристичкој организацији Руме.

Д. Р.

ТРСТЕНИК НА МОРАВИ

Фијакером и чамцем до Јерининог града

Већ традиционална културно-забавна и спортска манифестација „Трстеник на Морави“ одржана је и ове године, од 6. до 14. августа, на Западној Морави и њеним обалама. И овога пута занимљив и садржајан програм пратио је велики број посетилаца.

– Заштитни знак манифестације и даље је, јединствена на Балкану, трка „чамаца моравца“ с мотком, али и друге дисциплине су плениле велику пажњу посетилаца. Такмичили су се одбојкаши на песку, тенисери, на базену ватерполисти, на Морави пећароши и пливачи у интересантном маратону између два трстеничка моста. Кување рибље чорбе је такође привлачно за посетиоце, по-

ред такмичења и дегустација, а најбоља екипа је награђена, као уосталом и сви други најуспешнији такмичари. Свој део у програму имали су и завичајни писци, сликари, глумци и сви су

дали допринос успеху манифестације – рекла је директорка трстеничке Туристичке организације, Душица Малићанин.

Особе са инвалидитетом су се такмичиле у пикаду, најмлађи у

„беби маратону“ и „шареној улици“, где су цртали своје ликове, а старији ученици су се надметали у караокама.

– У данима викенда посетиоци су уживали у возњи фијакером и чамцем уз Мораву, до етно куће у подножју средњовековне тврђаве Јеринин град. Био је то заиста занимљив програм за свачију душу, задовољни смо и желимо да се и идуће године окупимо на истом месту, да се дружимо и лепо забављамо – нагласила је Душица Малићанин.

Организатор ове манифестације била је Туристичка организација, покровитељ општина Трстеник, а медијски спонзор РТВ Трстеник.

Д. Ивановић

ВРЊАЧКА БАЊА

КУД „Јелек“ на Охриду

Чланови Културно-уметничког друштва „Јелек“, из села Подунавци код Врњачке Бање, имали су недавно запажен наступ на Охридском фестивалу.

У конкуренцији 60 фолклорних ансамбала из 15 земаља, КУД „Јелек“ се представио играма из Ниша и Понишавља и одушевио тамошњу публику. Подунавчани су, осим Охрида, наступили и у Роћевићима, на манифестацији „Дани песме“, а следећи наступ им је у Рибарској бањи, у оквиру тамошњег културног лета.

Д. И.

ПИРОТ

Куд год иду, признања дођу

Где год гостују, са било које манифестације на којој учествују, чланице певачке групе „Златно грло“, Актива жена општинског Удружења пензионера у Пироту, враћају се са признањима.

Тако су и музичко-сценским приказом „Пиротска седенћа“ на Фолклоријади у Лесковцу освојиле наклоност многобројне публике на централном градском тргу. Пиротске пензионерке биле су најзапаженије међу 270 учесница из Књажевца, Врања, Младеновца, Крагујевца и других градова Србије, а своје витрине су обогатиле новим признањем са ове манифестације.

– Постојимо већ четврту годину као Актив жена пензионерки, који је окосница свих наших активности. Трудимо се да што више и квалитетно урадимо, да се о нама чује, и у томе успевамо. А то постижемо, пре свега, максималним ангажовањем свих чланица. Краси нас ентузијазам и велика жеља и воља да успемо. За постигнуте резултате стижу нам признања и из општинског удружења у нашем граду. Не кажу случајно: „Куд идете, признања дођу“ – каже Персида Илић, председница Актива жена пензионерки из Пирота.

С. П.

РУМА

Караван вина

Недавно је у Руми свој пут кроз Војводину започео „Караван вина“, који ће у наредном периоду обићи многе градове у покрајини. Посетиоци су тога дана могли да дегустирају вина из Сремских Карловаца, Суботице, Темерина, Новог Сада, Ирига и других места, али и да пробају изложене кулинарске специјалитете – козји сир, шунку, кобасице, сланину... Да пробају, а и да купе по повољним ценама.

– Циљ „Каравана вина“ је промоција винске културе, да се производи брендирају и да се понуде грађанима. А специјални гост „Каравана“ је винарија из Ораховца са Косова и Метохије – рекао је Бобан Вуковић из Удружења винара Војводине.

Уз војвођанске винаре, у Руми су били и чланови Удружења европски вински ред витезова „Свети Георгије“, чије је седиште у Аустрији.

– Ово удружење је основано у 15. веку и данас има око 4.000 чланова. Драго нам је да смо међу Румљанима, а бићемо присутни и у другим местима у која одлазе винари – казао је председник огранка аустријског удружења, Александар Којић.

Д. Р.

ПОЖАРЕВАЦ

У посети Битољу

На позив удружења пензионера Битоља, делегација пензионера из Пожаревца, заједно са „колегама“ из Врања, боравила је, 29. и 30. јула, на Илинденским данима.

Домаћини из Битоља дочекали су их срдечно, уз традиционалну добродошлицу хлебом и сољу. Гости су имали прилику да присуствују почетку прославе Илинденских дана и уживају у наступима фолклорних и музичких секција из бивше Југославије, из неколико балканских земаља, као и из далеког Мексика. Након тога домаћини су приредили незаборавно дружење, уз песму и игру до касно у ноћ.

Другог дана боравка Пожаревљани и Врањанци посетили су Хераклеју, антички град краља Филипа II, као и музеј града Битоља. У музеју постоји необична спомен соба, посвећена творцу модерне турске државе, Кемалу Ататурку. Он је као млад официр службовао у Битољу, баш у згради данашњег музеја, која је у то време била војничка касарна. Након обиласка ових знаменитости, организован је излет на планину Пелистер.

Пензионери из Врања и Пожаревца захвални су домаћинима на изузетној пажњи, пријатном боравку и незаборавном дружењу које су им приредили.

С. С.

ПРИЛИКЕ

Чувари изворне српске песме

Село Прилике у Моравичком округу, раније познато по јединој сателитској станици у нашој земљи, деценијама је и центар културно-туристичких манифестација – Фестивала изворне српске песме и Фестивала дечјих фолклорних ансамбала „Светлост на брежуљку”.

На овогодишњем такмичењу извођача изворних песама учествовало је више од 600 учесника који су наступали у 32 женске и 39 мушких певачких група из разних крајева Србије, Републике Српске, Македоније и Хрватске. Они су пред великим бројем гледалаца показали своје умеће у чувању српске баштине и традиције.

По оцени жирија за најбољу певачку групу у женској конкуренцији проглашен је „Дукат” из Косјерића, а у мушкој „Брвеница” из Брвенице. Друго и треће место заузели су „Брвеница” и „Прилички кисељак” у женској и „Завичај Банија” (Шабац) и „Ђердан” (Ивањица) у мушкој конкуренцији. Најбољи солисти били су Винка Длачић из чачанске групе „Љубићанка” и Мића Тадић из „Дуката”.

У оквиру манифестације „Преображење 2011” у Приликама је одржано и такмичење дечјих фолклорних ансамбала. Прво место припало је Основној школи „Владислав Петковић Дис” из Чачка, друго КУД-у „Крушик пластика” из Осечине, а треће КУД-у „Ариље”.

М. П.

КРАГУЈЕВАЦ

Завршен фестивал камерних хорова

У Крагујевцу је завршен девети Међународни фестивал камерних хорова, а завршни концерт је одржан у холу Друге крагујевачке гимназије. Концерту је претходио свечани пријем у Скупштини града за представнике и диригенте хорова учесника на овогодишњем фестивалу.

Током пет дана трајања, крагујевачкој публици се, поред домаћина, Академског камерног хора „Лицеум”, представило још пет хорова: Мешовити хор Сопотског фестивала „Мундус кантат” из Сопота у Пољској, Мешовити хор „Разафин израз” из Сквада, Вокални ансамбл „Хаслер” из Мишколца у Мађарској, Омладински камерни хор „Деца Орфеја” из Софије и руски Мешовити хор Краснојарског педагошког колеџа „Максим Горки”.

М. С.

СВРЉИГ

Дан удружења пензионера

На пригодној свечаности, 26. августа, Удружење пензионера општине Сврљиг обележило је свој дан који је установљен прошле године, на изборној Скупштини. Извештавајући о активностима између два празника, Миленко Петровић, председник Удружења, нагласио је да једногодишњи период карактерише повећан број чланова и формирање месних организација пензионера у Перишу и Лозану, а посебно поглавље заслужује ангажовање на социјалној и здравственој заштити ове популације. Захваљујући Удружењу, дошло је и до повећања броја obroка у Централној кухињи за угрожене сврљишке пензионере, а сваког четвртка, у Клубу пензионера, екипа Дома здравља врши мерење крвног притиска.

Ради садржајнијег и квалитетнијег рада и дружења, довршено је опремање клуба и кречење просторија Удружења пензионера, а отворен је још један клуб у селу Преконого. Захваљујући средствима донатора урађени су и рукохвати на степеницама испред Удружења. По речима председника, наставља се и са акцијама снабдевања, излетима, спортским активностима и учешћем на многим манифестацијама. Сумирајући извештај, Петровић је рад органа и служби Удружења оценио као задовољавајући, иако је било неких ометања.

Поводом дана Удружења пензионера у Сврљигу су одржана и такмичења у шаху и риболову.

С. Ђ.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Више солидарности и хуманости

Читам пре неки дан „Глас осигураника“. Најбољ на наслов: „Ужице: трудницама целе плате“. Јавност је поздравила одлуку Градског већа да се женама, док су на трудничком боловању, из градског буџета обезбеди новчана надокнада до пуног износа зараде.

На следећој страни: „За 65.000 београдских пензионера по 4.000 динара. Почела је исплата нове транше једнократне помоћи београдским пензионерима чије су пензије до 15.000 динара“.

Читао сам и раније информације о разним помоћима пензионерима и угроженим лицима. Тако дају помоћ у бесплатном превозу старијима од 65 година на територији града или општине Београд, Чачак, Крагујевац, па додела пакета сиромашнима преко Црвеног крста, те помоћ од стране оgranака Кола српских сестара и разне друге помоћи.

Међутим, размишљам колико је сиромашних градова и општина који не могу давати помоћ јер немају довољно новца ни за остале потре-

бе које буџет по закону треба да финансира. Колико има људи у Србији који немају никакве приходе, остали су без посла или га нису никад ни добили. Многи живе од помоћи – милостиње пријатеља, комшија, рођака, од помоћи пензионера (деда и баба) који издвајају и последњи динар да помогну, да прехране и школују унучад.

И сада се човек мора питати: шта је са више солидарности и хуманости? Па се сетим народних кухиња које натежу са намирницама за бесплатне оброке.

Крајње је време да се ове парцијалне помоћи угроженима солидарније решавају, да се то решава на републичком нивоу, да не зависи од града и општине. А да би се то обезбедило, треба сачинити социјалне карте угрожених, свих који су на граници егзистенције и посебно оних испод границе, који живе од милостиње добрих људи.

Драган Угарчина,
Чачак

Некад и сад

Породиљске потпоре

Трошкови разних врста потпора, у које долазе и потпоре за породилје и дојилје, опрему детета и бабичке награде, не представљају у ствари болесничке потпоре, већ издатке за заштиту материнства. Наш законодавац, иако порођај није квалификовао болешћу, унео их је ипак у потпоре болесничког осигурања и предвидео их у Закону о осигурању радника чак са дужим временом трајања него што то међународне конвенције траже, те је по томе систем заштите материнства био веома напредан. Међутим, стално и знатно повећање ових издатака, који су већ у овој години представљали око 10 посто свих потпора, претило је да доведе у критичан положај болесничку грану осигурања. Осим тога злоупотребе у коришћењу нису биле ретке. Тако је под крај 1931. године дошло до измене Закона, којом су поштрени не само услови за коришћење права (стаж), већ и право на дужину трајања и на висину свих потпора.

(Окружни уред за осигурање радника у Београду од 1922. до 1938, Београд, 1939)

Породиљско боловање

На основу налаза надлежног гинеколога, породилско боловање трудница треба да отвори најкасније 28 дана пре термина за порођај. Међутим, породилско боловање може да се отвори и 45 дана пре термина, али од датума отварања породилског до повратка на посао не сме да прође више од 365 дана. Такође, прописано је да породилско боловање траје од датума отварања до навршена бебина три месеца, а затим се наставља боловање ради неге детета. Не постоји никаква процедура за отварање боловања ради неге детета, већ се оно само надовезује на породилско. Породилско и боловање ради неге детета заједно трају 365 дана, за прво и друго дете, и то рачунајући од датума отварања боловања а не од датума порођаја. Да би будућа мајка отишла на породилско, неопходно је да је у тренутку отварања боловања била у непрекидном и непосредном радном односу дужем од три месеца.

Ј. О.

Остваривање породичне пензије

? Милованка Стојановић, Крагујевац: У Вашој брошури сам прочитала да „удовци и удове не губе право на породичну пензију ако склопе нови брак“. У вези сам са пензионером, удовцем, који је прилично старији од мене. Занима ме да ли у случају да склопимо брак обоје имамо право на наслеђивање пензије након смрти.

Одговор: Као што сте и прочитали у лифлету, за корисника породичне пензије није сметња да склопи нови брак и настави редовно да прима своју стечену породичну пензију. Ако се пак нова брачна заједница склапа са лицем које по годинама старости премашује године за признавање права на старосну пензију, а то је за мушкарце 65 година и за жене 60 година, ова брачна заједница би морала да потраје минимум две године да би брачни другови могли да

остваре породичну пензију после смрти брачног друга из ове брачне заједнице. Како сте Ви већ корисник породичне пензије по претходном брачном другу, напомињемо да се породичне пензије не могу преносити на друга лица јер се ради о већ изведеном праву. Другим речима, породична пензија се може изводити само из личних права, односно пензија (старосна или инвалидска), а не из породичне пензије, која већ представља изведено право.

Обавезно проверити податке

? М. Пантић, Београд: Када ми истекне последњи уговор о раду, бићу пријављен код НСЗ уз новчану накнаду до пензије, у трајању од 24 месеца, пошто ћу имати 38 година радног стажа. Интересује ме да ли је одлазак на тржиште рада уз новчану накнаду до пензије гаранција да ћу по истеку 24 месеца заиста и остварити право на пензију?

Одговор: Да бисте могли да рачунате на остваривање права на старосну пензију 2013. године, односно по истеку две године проведене са накнадом код НСЗ, биће неопходно да имате пуних 40 година стажа осигурања и најмање 54 године живота. За доказивање стажа осигура-

ња није довољно само да је тај стаж унет у радну књижицу, битно је да је за сав период плаћен и допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Ову чињеницу ћете проверити у Фонду ПИО, где ћете тражити податке регистроване у бази матичне евиденције.

Развод и породична пензија

? Живорад Лукић, Умка: Члан 28 Закона о ПИО, став 2, каже да „право на породичну пензију може да оствари и брачни друг из разведеног брака ако му је судском пресудом утврђено право на издржавање“. Мене занима шта се дешава ако је брак разведен споразумно и свака страна је сносила своје трошкове, а брачни другови наставе да живе у ванбрачној заједници. Да ли осигураница има право да узме пензију невенчаног, односно разведеног друга ако има своју личну пензију остварену у току брачне или ванбрачне заједнице?

Одговор: Према Закону о ПИО, као што сте и сами констатовали, разведени брачни друг има право на породичну пензију искључиво под условом да му је пресудом о разводу брака досуђено издржавање. То што је брак разведен споразумно и што је сваки од брачних другова самостално платио судске трошкове није никаква олакшавајућа околност, већ само говори о томе да је свако од разведених брачних другова

био материјално обезбеђен и да није било захтева, а ни потребе за издржавањем неког од разведених брачних другова. Наставак живота бивших брачних другова у ванбрачној заједници је, у смислу Закона о ПИО, чињеница без утицаја на право на породичну пензију, јер по сада важећим прописима само је брачна заједница основ за остваривање права на породичну пензију, што ће се можда једног дана и изменити.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Туђа нега и помоћ за психијатријске болеснике

? Зоран П., Нови Сад: Мој брат је већ 15 година хоспитализован у психијатријској болници, а уживалац је породичне пензије. Од 2006. године, када му се стање погоршало, у садејству са центром за социјални рад покренут је поступак за ограничење његове пословне способности, који је окончан делимичним лишавањем, а ја сам одређен за старатеља. Недавно сам сазнао да након предстојеће реформе здравства психијатријски пацијенти неће више дуже боравити у болницама и да ће бити смештани у специјалне установе чију цену неће моћи да покрије његова пензија. Докторка из болнице ми је рекла да на основу тешког психичког стања пацијента има основа за подношење захтева за накнаду за туђу негу и помоћ. Да ли психички болесник може остварити ово право иако није физички хендикепиран и самостално функционише? Ако има право, да ли преглед може да се обави у болници у којој је хоспитализован и шта је још потребно од документације да се приложи?

Одговор: Психијатријски болесници свакако могу под одређеним условима да остваре право на накнаду за помоћ и негу другог лица, поготово ако им је, као Вашем брату, одузета пословна способност и ако не могу да функционишу ван здравствене установе у коју су смештени, и ако то потврђују налази лекара специјалисте. С обзиром на ситуацију, можда неће бити неопходан непосредан увид лекара

вештака у стање Вашег брата, а ако ипак то буде неопходно, највероватније ће се захтевати да Ваш брат буде доведен на вештачење у Фонд ПИО под одређеном пратњом. Што се документације тиче, претпостављамо да се у досијеу о породичној пензији налази већина потребне документације, те треба приложити само нову додатну документацију и решење о одузимању пословне способности.

Телесно оштећење

? Десанка Влашковић, Босилеград: Године 1996. добила сам право на накнаду за телесно оштећење III степен, у висини 80%. Здравствено стање ми се погоршало, добила сам дијабетес, па сам лечена 2009. године, што се види из отпусне листе коју вам шаљем. Да ли моја садашња ситуација са овом дијагнозом може да утиче на повећање степена телесног оштећења или не?

Одговор: Према документацији коју сте приложили уз писмо види се да код Вас не постоји новонастало телесно оштећење као последица дијабетеса који Вам је констатован у отпусној листи 2009. године. Чак и у случају да је и наступило неко телесно оштећење као последица шећерне болести, то не би утицало на висину накнаде коју добијате по основу телесног оштећења констатованог 1996. године, јер

по Закону о ПИО који је на снази од 1997. године само ако је телесно оштећење последица несреће на послу или професионалног обољења, могуће је остварити накнаду по том основу. С обзиром на то да сте Ви пензионер и да телесно оштећење може бити само последица болести, висина Ваше накнаде се не може увећавати, мада се може констатовати већи степен телесног оштећења, без повећања накнаде.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	МОГУЋНОСТ ПРИСТУПА	ПРОГРАМ РАДА (МН.)	ИСПИТИ ТЕЧНОСТ ДО ДНА	ТРОМ, ИНЕРТАН	ГРАД У ИТАЛИЈИ	ЈЕДНО ЈУЖНО ВОЂЕ	НИ У КОЈЕ ВРЕМЕ
ПРИСТАНИШТЕ							
РАЗМАК (МН.)							
КОРАК НАПРЕД							
СПАРНО ВРЕМЕ							
АРТИЉЕРИЈСКО ОРУЖЈЕ				ИЗНАД, ПОВРХ			
ПЛАНИНСКИ КАНТОН У ШВАЈЦАРСКОЈ				ОСОВИНА (СКР.) ГАС БЕЗ МИРИСА			НАГИЊАТИ СЕ НА ЈЕДНУ СТРАНУ
ДЕО СТОПАЛА					ИНИЦИЈАЛИ КЊИЖЕВНИЦЕ СЕКУЛИЋ	ОЗНАКА ЗА ЗАПАД КАЈЖАВСКА УЗРЕЧИЦА	
САБИРАЊЕ (ЛАТ.)							
КИНЕСКА МЕРА ЗА ДУЖИНУ			ГРАД У НЕМАЧКОЈ ДЕО НАМЕШТАЈА				
СИМБОЛ АЗОТА		СТАРИЈИ (СКР.) ПОСТАВИТИ			ХАРМОНИЈСКА ОСНОВА КОМПОЗИЦИЈЕ	ОЗНАКА ОБИМА ДАНСКИ КРАЉ	
УПАЛА КОСТИЈУ (МЕД.)							
АСТАЛИ							
ПРИРОДНА ОБДАРЕНОСТ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРОИЗВОЂАЧИ ВИНА САМОГЛАСНИК						
ШАЛА, ДОСЕТКА				ОЗНАКА ЗА ЛИТАР ЛЕЊИКОВАЦ		СИМБОЛ СУМПОРА ФР. ПИСАЦ, ТРИСТАН	
МЕСТО У СЛОВЕНИЈИ							
ОЗНАКА КИКИНДЕ			ЖЕНСКО ИМЕ ФОРТЕ ПИАНО				ТРЕМОЛО (СКР.)
ОЗНАКА АМПЕРА	ФЛЕРТОВАЊЕ СИМБОЛ КИСЕЛИКА						
ЈЕЛЕН СА ДУТИМ РОГОВИМА							

Брана Николчић

Мисаоне направе

Приче за малу децу овде су бестселер за одрасле.
Прошло је време кад смо се бојали минута до дванаест.

Од тренутка демократије направили смо традиционалну светковину.

Могу да докажем тачку по тачку да вас нико не зарежује.

Мотив за прање новца је заташкан избацавањем прљаве воде.

Има веродостојних индиција да не можемо доћи до доказа.

Где кумови траже статус инсајдера, ту нема венчања.

Сатиричари раде углавном код куће, а то је већ рад на црно.

Европским стандардима прилагођавамо и таблицу множења.

Свака сумња може се компензовати политичким обећањем.

Вукосава Денчић

Дејан Патаковић

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: простак, застара, столар, стајање, нанар, р, аван, са, Бақ, Опс, д, Ава, експерт, таверна, ин, Лао, а, ашов, в, одавање, салатар, т, и-ти, о, роти, пн, апи, Оли, весељак, ателана

Да ли сте знали ...

... да је тек недавно идентификована мумија најпознатије владарке старог Египта, Хатшепсут, и то захваљујући ДНК анализи једног зуба. Краљица Хатшепсут, која је себе називала фараоном и облачила се као мушкарац, владала је

Египтом у 15. веку пре нове ере.

... да је Клеопатра – последња владарка старог Египта, позната као најобразованија и најмоћнија жена старог века, говорила течно девет језика, и била прва владарка која је причала изворним народним језиком.

... да је царица Теодора, супруга византијског цара Јустинијана I, била жена изузетне лепоте и интелекта, али је због тога што је у младости била глумица превасходно остала упамћена као куртизана која се узнела до царског трона.

... да су, почев од првих Немањића, до изумирања ове династије, све њихове жене биле са страних дворова што је био доказ да је држава јачала и била поштована. Једина српска владарка у средњем веку била је кнегиња Милица.

... да је четврта жена краља Милутина, Симонида, била ћерка византијског цара Андроника II Палеолога? Милутин је био први српски владар који се оженио ћерком византијског цара, а био је четрдесетак година старији од младе невесте и четири године од свог будућег таста.

... да је у част своје супруге, Францускиње Јелене Анжујске, краљ Стефан Урош Први по читавој Ибарској долини посадио њено омиљено цвеће – стабла јоргована. Јелена је, крајем 13. века, основала прве женске школе у српским земљама и интернат за девојке.

... да је Јованка Орлеанка, светица и заштитница Француске, била ћерка сељака из Шампања, што је невероватан почетак за будућег војног предводника. Почетком 20. века проглашена је за светицу и остала је најпознатија хероина у читавој француској историји.

Доскоци

Научио је да лаже и краде. Пред њим је успешна каријера привредника.

Неки наши народни посланици често заступају интересе бирача. Ђавоље вароши!

Цео живот представљао је свој напаћени народ. Патио се по амбасадама широм света.

Укинуто је редовно служење војног рока, а ја пред женом и даље стојим мирно!

Најлепше слике народа направљене су државним апаратом.

Нестацица лекова има и добрих страна. Смањује број пензионера.

Тешко је бити пастир ако вам нису све козе на броју.

Испоставали смо све демократске принципе. Испљували смо их!

Моја болест је Србија. У генима ми је.

Раде Ђерговић

Милена Ксановић

Усаглашавање

Сви штрајком добијају. Једино пензионерима уделе милостињу.

Пензионер осети сваку промену власти. Жига га у коленима.

Пензионерима соли памет, па се чуде одакле им висок притисак.

За нас доле нема спаса, али нас горе чека рај.

Оденуо сам жену у најбоље перје и брзо је одлетела.

Док се цене усаглашавају, народ усаглашава исхрану.

У светлости свих обећања, пензионери тумарају по мраку.

Пензионери се боре против беле куге, али безуспешно.

Радомир Станојковић